

GASTEIZKO GAZTEEN
ERREALITATEAREN
BEHATOKIA

2025

OBSERVATORIO DE LA
REALIDAD JOVEN DE
VITORIA-GASTEIZ

GASTEIZKO GAZTEEN ERREALITATEAREN BEHATOKIA

2025. URTEKO TXOSTENA

AURKIBIDEA

1.- Sarrera	2
2.- Gasteizko gazteak.....	3
2.1.- Biztanleria Gasteizen. Biztanleriaren piramidea.....	3
2.2.- Gazteriaren erretratua. Gazteria zenbakitan	4
2.2.1.- Biztanleria gaztearen bilakaera udalerrian	5
2.2.2.- Biztanleria gazteak biztanleria osoan duen garrantzi erlatiboaren bilakaera.....	5
2.2.3.- Gazteak sexuaren arabera sailkatuak.....	6
2.2.4.- Biztanleria gaztea adin-taldearen arabera.....	7
2.2.5.- Gazteak auzoka	7
2.3.- Gazteak jatorriaren arabera	8
2.3.1.- Atzerritar jatorriko gazteen ehunekoa biztanle gazte guztiekiko	9
2.3.2.- Atzerritar jatorriko gazteen pisua biztanleria gazte guztiarekiko eta biztanleria atzerritarren pisua biztanleria osoarekiko	9
2.3.3.- Atzerritar jatorriko gazteen banaketa eskualdeka	10
2.3.4.- Atzerritar jatorriko gazteen bilakaera (2014-2024)	11
2.4.- Biztanleria gaztea eta desgaitasun-maila.....	12
2.5.- Biztanleria hausnarketa.....	13
3.- Gazteen emantzipazioa.....	14
3.1.- Gazteen lan-merkatua.....	17
3.1.1.- Gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasak.....	17
3.1.2.- Lanbiden izena emandako gazteak	21
3.1.3.- Enpleguari buruzko hausnarketa	28
3.2.- Etxebizitza eskuratzea	29
3.2.1.- Alokairuko etxebizitza librea.....	29
3.2.2.- Jabetzako etxebizitza librea	35
3.2.3.- Jabetzako etxebizitza babestua	40
3.2.4.- Etxebizitzari buruzko hausnarketa	40
3.3.- Prestakuntza-prozesuak	41
3.3.1.- Prestakuntzari buruzko hausnarketa.....	42
4.- Grafikoen eta mapen zerrenda.....	43
5.- Taulen zerrenda.....	45

1.- Sarrera

Funtsezkoa da edozein esku-hartze publiko egin aurretik arlo baten egoera zehatz-mehatz ulertzea, eraldatu nahi den errealitatera egokitutako ekintza eraginkorrak diseinatu ahal izateko.

Gai horrek garrantzi berezia hartzen du gazteen eremuan, bizi dugun gizarte likidoaren barruan etengabe eraldatzen ari den errealitate batean bizi baitira gazteak, non egonkortasun eta ziurtasun baldintza zaharrak iraganeko kontuak diren. Horrek gazteen testuinguru dinamikoa sortzen du, eta arreta berezia eskatzen du, gazteen benetako bizi-baldintzetara egokitzen ez diren esku-hartzeak saihesteko.

Hori dela eta, Gasteizko Gazte Errealitatearen Behatokiko talde teknikoak, Gasteizko Udaleko Gazteria Zerbitzuko kideak, urtero egiten du gure udalerriko gazteen bizitzan eragina duten faktore nagusien azterketa zehatza, haien egoeraren ikuspegi zehatza eta eguneratua lortzeko. Azterlan horiei esker, sektore publikoak eta beste eragile batzuek gazteriaren arloan egiten dituzten ekintzek ahalik eta inpaktu handiena lortu nahi dute haientzat garrantzitsuenak diren gaietan, kolektiboaren aniztasuna ere kontuan hartuta.

Txosten honen egiturak aurreko edizioaren diseinuarekin jarraitzen du. Bertan, azterketa-arloak murriztu ziren, dokumentu honetan aurkezten diren edukiak Gasteizko gazteen benetako errealitatera hobeto egokitzeko, gazteen bizitzari gehien eragiten dioten eremuetan oinarrituta.

Gazteria Zerbitzutik gure esker on berezia adierazi nahi diegu txosten honen sorreran parte hartu duten zerbitzu eta sail guztiei, haien laguntzarik gabe ez baitzen posible izango proiektu hau osatzea. Sailen arteko lankidetzaz horrek agerian uzten du horrelako arloetan elkarrekin lan egiteak duen garrantzia; izan ere, arlo horietan funtsezkoa da Gasteizko gazteen ikuspegi orokorra izatea.

Gainera, komunikazio-kanal bat ezarri nahi dugu, dokumentu honetan parte hartu nahi duen orok bere iradokizunak bidali ahal izan ditzan behatokiko talde teknikora planjoven@vitoria-gasteiz.org helbide elektronikoaren bidez.

2025eko iraila
Gazteria zerbitzua

2.- Gasteizko Gazteak

Biztanleria, herrialdean bizi diren pertsonak dira eta erroldatuta daude. Atal honetan, Gasteizko biztanleria aztertuko dugu, eta, zehazkiago, biztanleria gaztea, kontuan hartuta udalerrian bizi diren eta hainbat arrazoiengatik erroldatuta ez dauden gazteak egon daitezkeela, hala boluntarioak nola borondatezkoak ez direnak.

Biztanleria gaztea 12 eta 30 urte bitarteko adin-tartean dagoena da, eta Gazteriari buruzko martxoaren 10eko 2/2022 Legearen arabera, adina 35 urtera arte luzatzen da etxebizitza, nekazaritza-ustiategiak eta desgaitasuna duten pertsonen artean bizimodu independentea bultzatzeko gizarte-politikei dagokionean.

Gasteizko gazteei buruzko azterketa egiteko, 2024ko abenduaren 31ko datuak erabili dira, eta dagozkien serie historikoekin alderatu dira.

2.1.- Biztanleria Gasteizen. Biztanleriaren piramidea

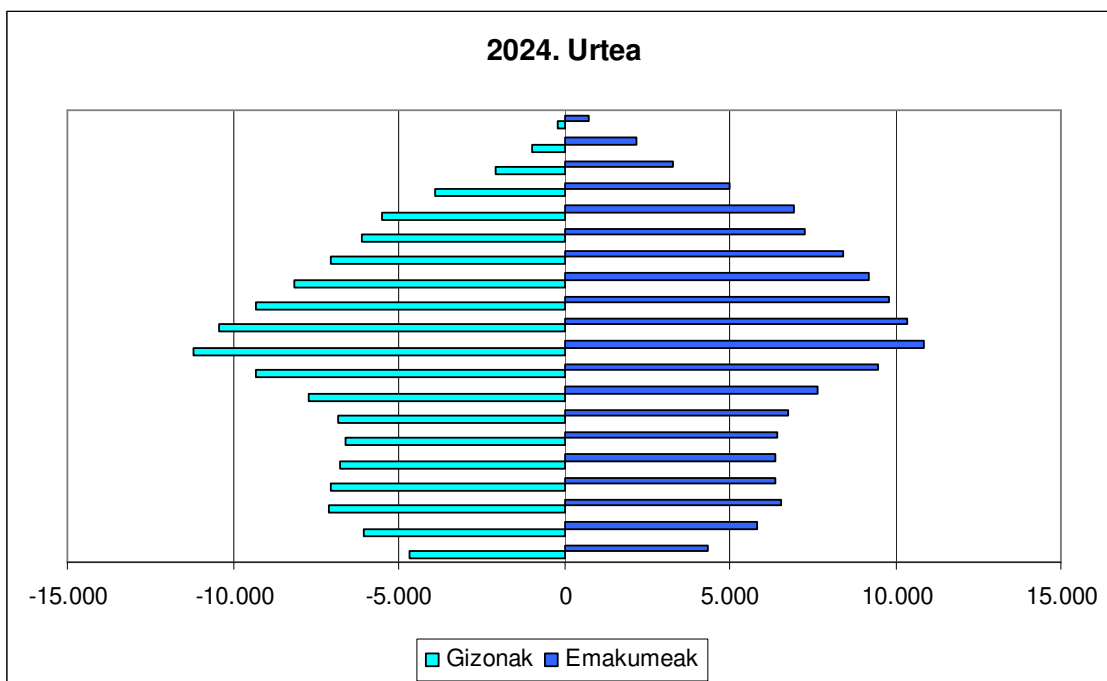
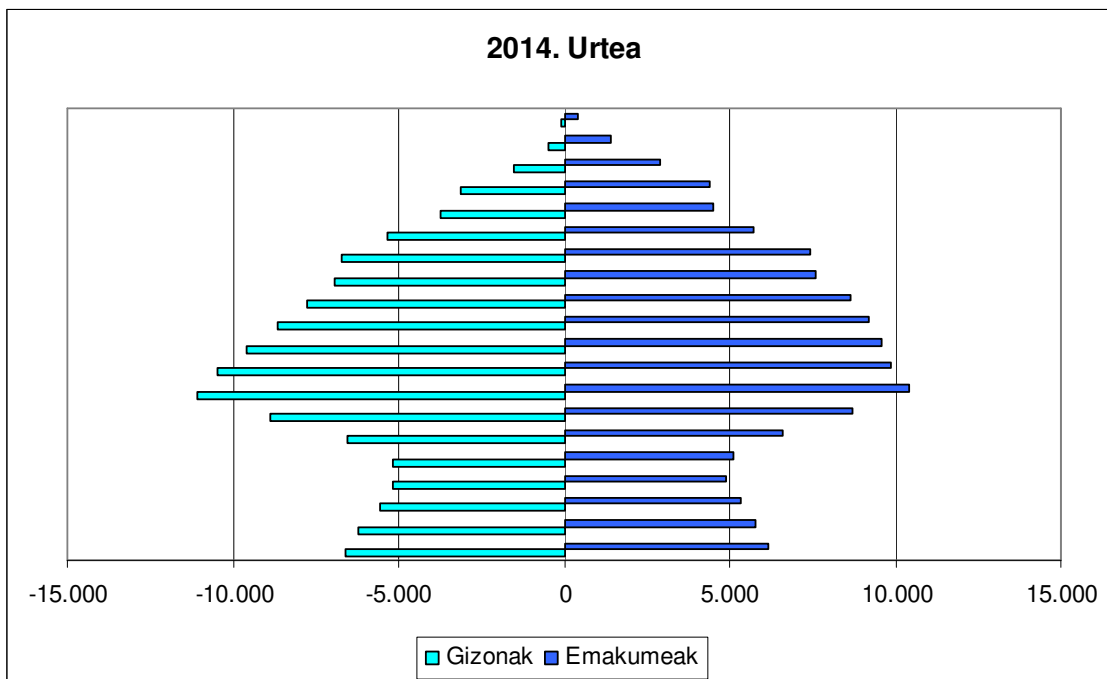
Aurkezten ditugun biztanleria-piramidearen datuak 4 urteko adin-tartearen arabera taldekatuta daude, adibidez: 0-4; 5-9; 10-4, azkena izan ezik, 94 urtetik gorakoak hartzen baititu.

Gasteizko biztanleria-piramidea estuagoa da oinarrian, eta handitzen hasten da 40 urtetik aurrera. Piramide mota horri piramide erregresiboa (erraboilezkoa) deitzen zaio, eta herrialde garatuetan gertatzen da; herrialde horietan, jaiotzasak behera egin du, eta adineko pertsonen ehuneko handia dago. Biztanleria zahartuaren sintoma da, neurri batean etorkinen sarrerek konpentsatzen dutena.

Populazioaren egungo argazkia duela 10 urteko argazkiarekin alderatzen badugu, piramidearen oinarriak behera egin duela ikusiko dugu (jaiotza gutxiago dago), baina 15 eta 24 urte bitartekoen tarteak, aldiz, gora egin du. 45 urtetik aurrera, adin-tarte guztietan handitu da pertsona-kopurua, eta adin-tarte guztiak igo dira nabarmen.

2014an 244.212 pertsona zeuden erroldatuta, eta 2024an 260.774 pertsona.

1. grafikoa: Gasteizko biztanleria-piramidea 2014 eta 2024

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.2.- Gazteriaren erretratua. Gazteria zenbakitan

Txosten honetan, azaltzen diren datuak 12 eta 35 urte bitarteko adin-tarteari buruzkoak dira. 2024an, Gasteizko udalerrian, 64.350 gazte zeuden guztira.

Tarte hori banakatuz gero, ikusiko dugu 12 eta 17 urte bitartekoen artean 16.512 gazte daudela, 18.415 gazte 18 eta 24 urte bitartean; 15.621 gazte 25 eta 30 urte bitartean eta 13.802 gazte 31 eta 35 urte bitartean.

2.2.1.- Biztanleria gaztearen bilakaera udalerrian

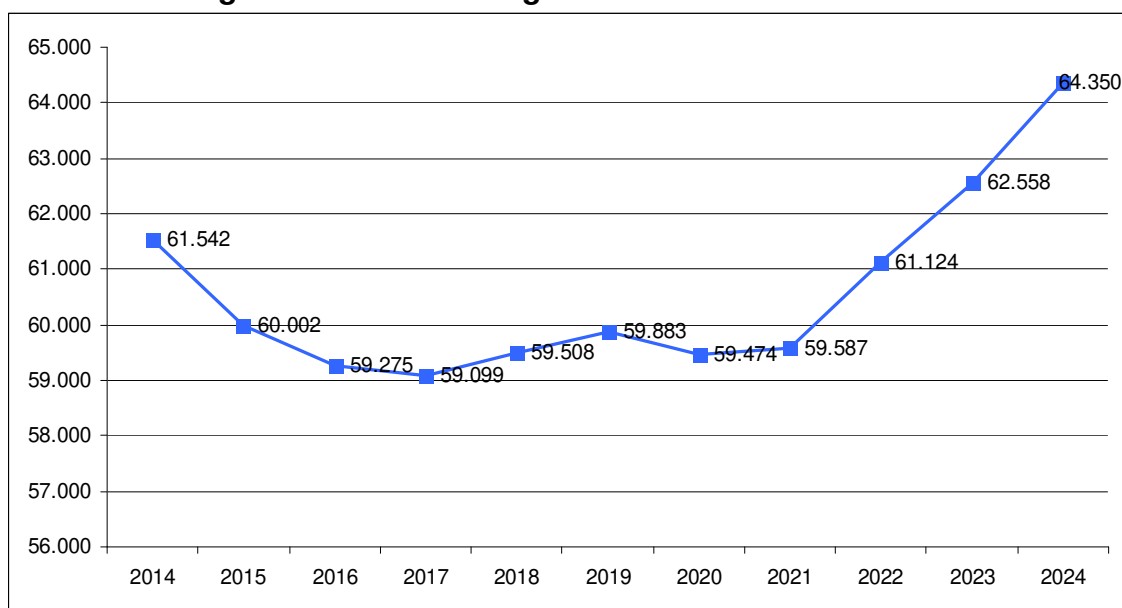
Azken hamar urteotan, gazteen kopuruak gora egin du, konkretuki, %1,04. Gorakada 2023an hasi zen eta jarraitu du 2024an.

2017an aurkitu dezakegu daturik bajuena, 59.099 gazte. 2018 eta 2019 urteetan, gazteen kopuruak gorakada txiki bat izan du, eta 2020an behera egin du berriz ere (mugikortasuna saihesten zuten COVIDa kontrolatzeko ezarritako neurriengatik izan daiteke hori). Etengabeko ildo egonkorra da 2021ean. 2022. urtean, gazteen kopurua 61.000 pertsonatik gorakoa izan zen (hori COVIDa kontrolatzeko mugikortasun-neurrien amaieragatik izan daiteke).

2024an, biztanleria gazteak hazkunde nabarmena izan du aurreko urtearekin alderatuta, 1.792 pertsona, hau da, 64.350 gazte gaur egun.

Gorakada hori adin-tarte guztietan gertatu da: 12-17 urte bitartekoan 463 gazte gehiago, 18-24 urte bitartekoan 639 gazte gehiago, 25 eta 30 urte bitartekoan 592 gazte gehiago eta 31 eta 35 urte bitartekoan 98 gazte gehiago.

2. grafikoa: Gasteizko gazteen bilakaera 2014-2024

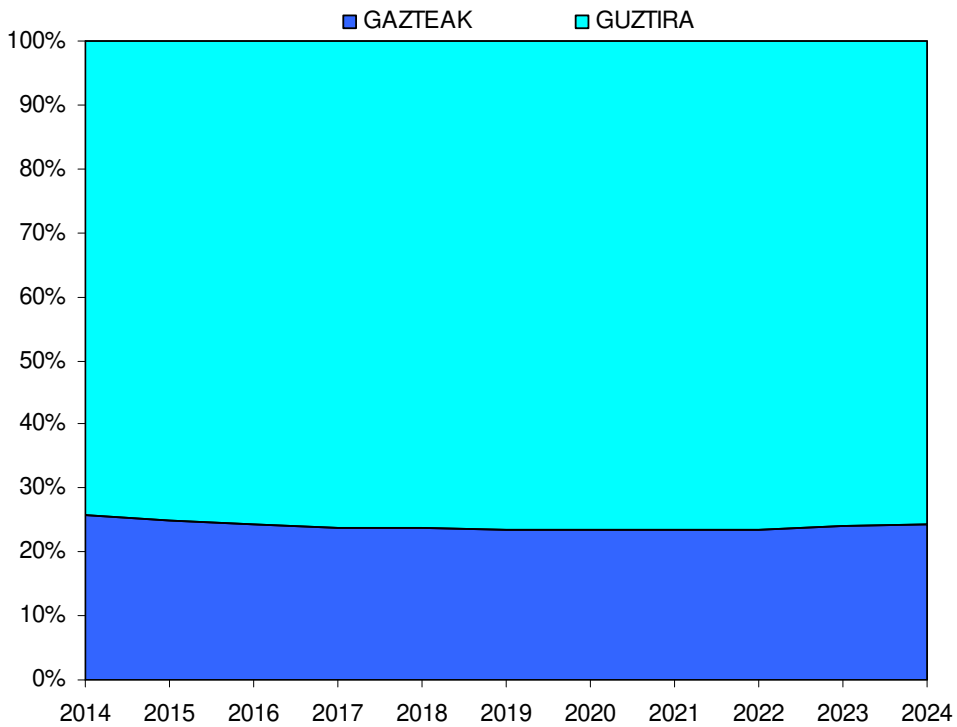
Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.2.2.- Biztanleria gazteak biztanleria osoan duen garrantzi erlatiboaren bilakaera

Gazteen kopurua, hiriko biztanleria osoarekiko, %1 inguru jaitsi zen 2014tik 2024era. 2022an igoera txiki bat izan zuen, 2024ra arte mantendu dena, eta biztanleriaren %24,68 da.

2014an, udalerrian 244.212 biztanle zeuden guztira, eta 61.542 gazte, %25,20 pisua zeukan ; 2024 guztira, 260.774 pertsona daude; eta gazteak, 64.350 dira; hau da, biztanleriaren %24,68.

3. grafikoa: Gasteizko Biztanleria gaztearen pisua biztanleria osoarekiko

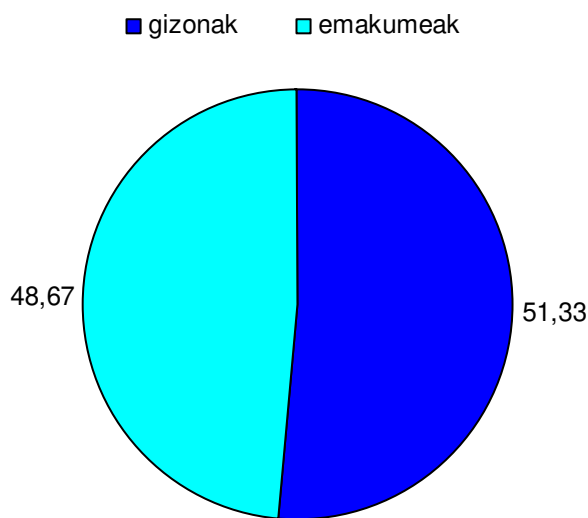

Iturria: udal:azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.2.3.- Gazteak sexuaren arabera sailkatuak

Adin-tarte horretan, gizonen biztanleria emakumezkoena baino handiagoa da termino absolutuetan, baina ia ez dago alderik portzentajearen, biak %50etik gertu baitaude. (Emakume gazteak %48,67 eta gizon gazteak %51,33).

4. grafikoa: Gazteak sexuaren arabera sailkatuak

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

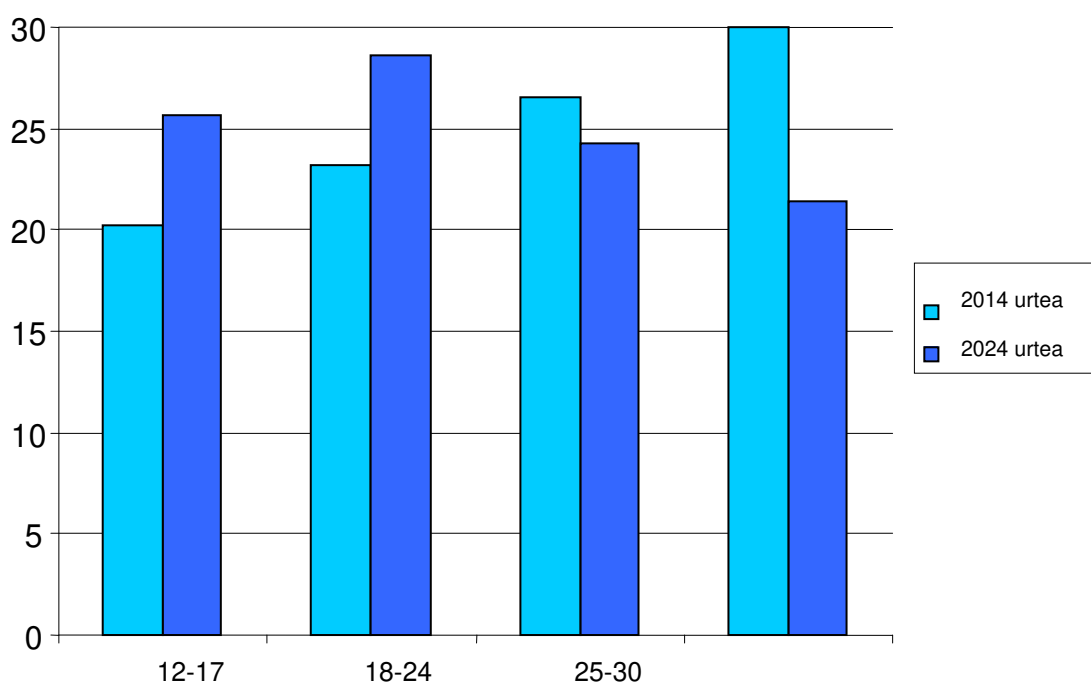
2.2.4.- Biztanleria gaztea adin-taldean arabera

Hurrengo grafikoan, adin-tarte bakoitzak 12 eta 35 urte bitarteko gazteen ehunekoan duen pisua aztertuko dugu.

2013tik gaur arte, 12-17 eta 18-24 urtekoen tarteak 25-35 urtekoen tartearen baino pisu handiagoa du. Horrek esan nahi du gazteenen tarteak gero eta pisu handiagoa duela gazteen guztizkoan.

Beraz, esan dezakegu biztanleria gaztea gaztetu egin dela eta datu hau garrantzitsua da gazte-politikak diseinatzeko orduan.

5. grafikoa: Biztanleria gaztea adin-taldean arabera 2014-2024

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.2.5.- Gazteak auzoka

Gazte gehien dituzten auzoak hauek dira: Arriaga-Lakua, 12 eta 35 urte bitarteko 7.500 gazte baino gehiagorekin, eta ondoren Zabalgana eta Sansomendi. (Auzoak kolorez irudikatuta daude mapan).

Hala ere, auzoko biztanle guztiekiko gazteen ehunekoari erreparatuta, hiriko auzorik gazteenak hauek dira: Alde Zaharra (%30,08), Goikolarra (%29,60) eta Sansomendi (%29,33).

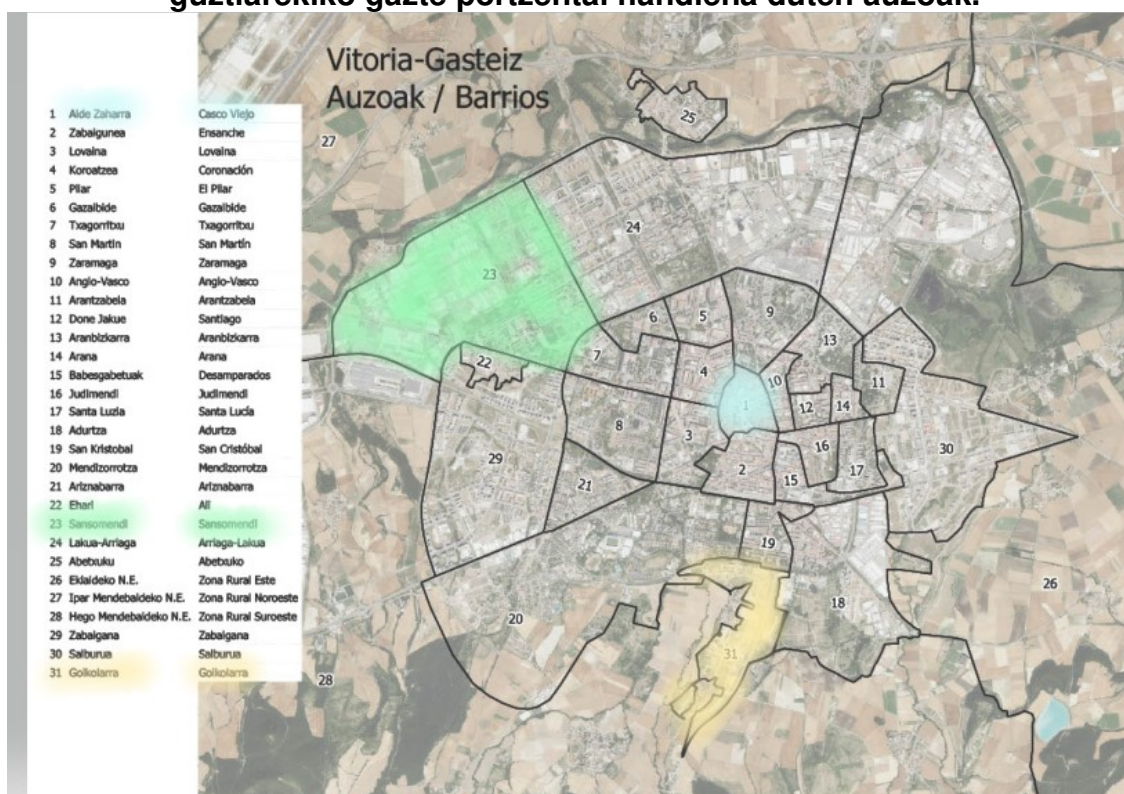
Sansomendi da kasu bietan 3. postuan dagoen auzoa, gazte kopuru gehien

dituen auzo bakarra da, eta gazteen ehuneko handiagoa du auzoan bizi diren pertsona guztiekiko.

Gazteentzako programak diseinatzerakoan, garrantzitsua da auzoko gazteen kopurua eta horien ehunekoa kontuan hartzea.

Gainera, auzoko programazioetan (oro har, gizarte-etxeek eskaintzen dituztenetan) garrantzitsua da datu hori kontuan izatea, egiten den eskaintza doitu ahal izateko. Era berean, garrantzitsua da hori kontuan hartzea etxebizitza-politikan, hiriko auzo batzuk edo gazteen ehuneko handi bat beste batzuetan zahartzea saihesteko, eta horrek hiria biztanleriaren adinaren arabera sektorizatzea ekarriko luke.

1. mapa: Gazte kopuru gehien dituzten auzoak eta auzoko populazio guztiarekiko gazte portzentai handiena duten auzoak.

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.3.- Gazteak jatorriaren arabera

Datuak aurkezteko orduan jatorrizko herrialdearen aldagaia erabili da; izan ere, datuetan fideltasun handiena eskaintzen duena da eta gazteen kultura-aniztasuna ulertzen laguntzen digu. Nazionalitatea aldagaia erabiliko balitz, zailagoa izango litzateke datua ateratzea eta familiak duen jatorrizko kulturaren ñabardura galduko litzateke.

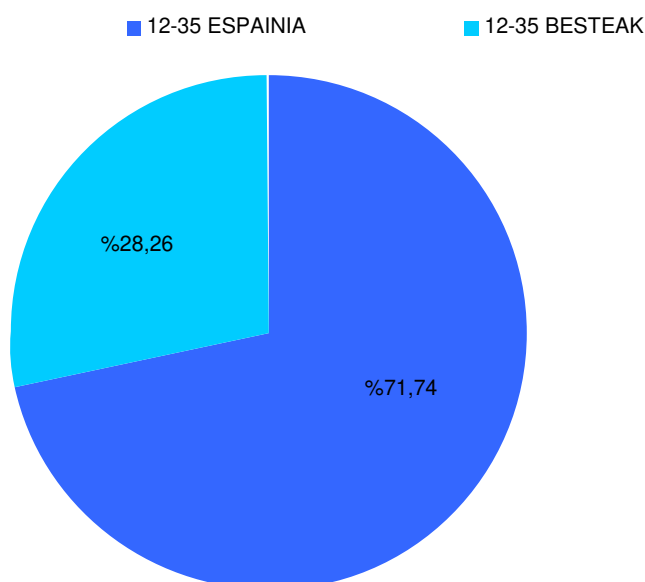
Atzerritar jatorria duten gazteak, atzerrian jaio eta orain Gasteizen bizi diren gazteen datuak erakusten dizkigute. Nazionalitatea edo bizileku-baimena lortu badute ere.

2.3.1.- Atzerritar jatorriko gazteen ehunekoa biztanle gazte guztiekiko

Gasteizen, lau gaztetik bat atzerritarra dela adierazten duen argazki bat dugu, %28,26 hain zuzen ere.

Kontuan hartuta Arabako hiriburuak Lurralde Historikoko biztanleriaren %75,13¹ biltzen duela, eta Arabako gune ekonomiko garrantzitsuena dela, esan dezakegu etorkin gehienak hiriburuan daudela, beste Lurralde Historikoetan ez bezala, horietan etorkinak proportzionalago banatzen baitira lurraldean zehar. 2022an Ikuspegiak jaso zituen datu estatistikoetan, 2022an Atzerritar Jatorriko Biztanleria EAE Taulan: 2022. urtea atzerritar jatorriko biztanleriaren ehunekoa EAEko udalerrri bakoitzean, Gasteizen, biztanleen %14,9 atzerritarrak dira.

6. grafikoa: Gazteak jatorriaren arabera

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.3.2.- Atzerritar jatorriko gazteen pisua biztanleria gazte guztiarekiko eta biztanleria atzerritarraren pisua biztanleria osoarekiko

Grafikoan ikus daitekeenez, atzerritar jatorriko gazteen ehunekoa gazteen guztizkoaren gainean %28,26 da; ehuneko hori handiagoa da atzerritarren ehunekoa baino, biztanleria osoaren gainean %18,34. 2023an, biztanleria atzerritarra %27,25 izan zen gazte guztiekiko, honek esan nahi du ehunekoak igoera txiki bat izan duela.

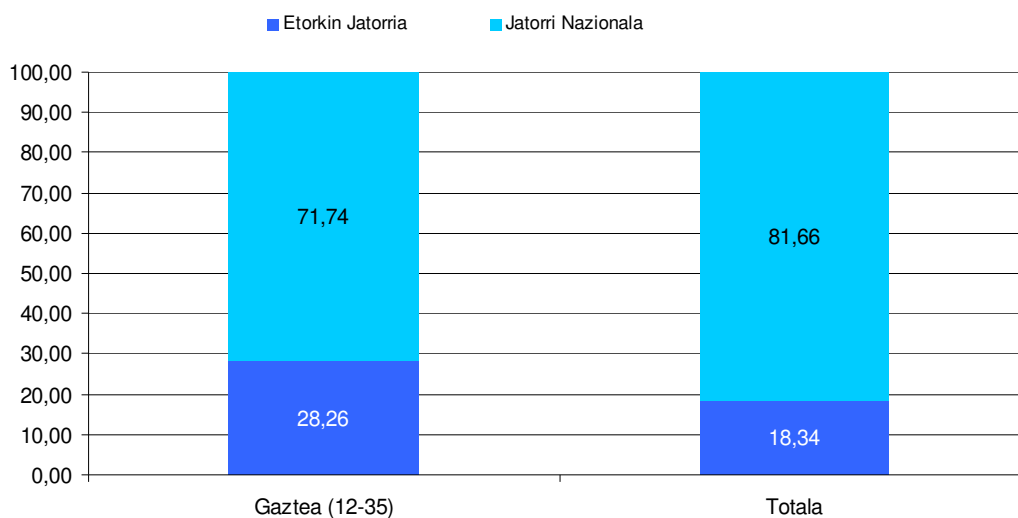
Arartekoaren txostenean (Arartekoaren² azterketa: Euskadin familia-erreferenterik ez duten gazte migratzaileak) aipatzen da talde horrek ez duela

¹ Eustat. *Euskal EAKo biztanleria lurralde eremuka, sexuka eta aldaketen osagiei jarraiki 2023/01/01.*

² Ararteko. 2021. *Euskal herrian gazte migranteak familia erreferentente gabekoak. Diagnostikoa eta lan egiteko proposamenak.*

migraziorik egiten kontaktuengatik, eta, beraz, litekeena da migrazioa adin gaztean gertatzea.

7. grafikoa: Atzerritarren pisua populazio guztizkoarekiko

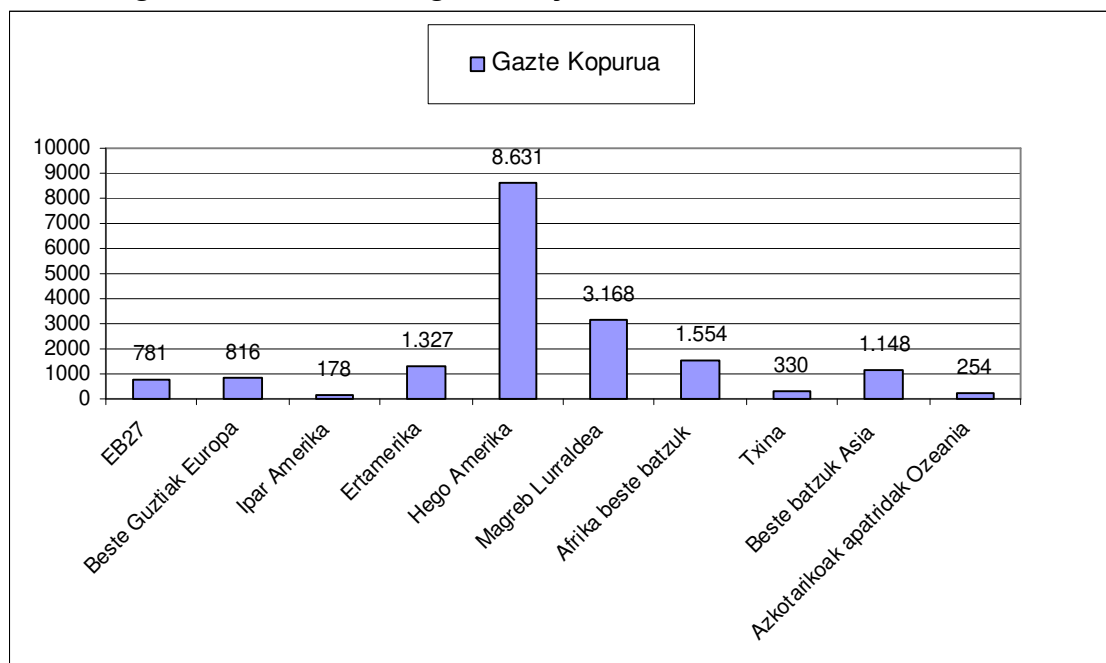
Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.3.3.- Atzerritar jatorriko gazteen banaketa eskualdeka

Hurrengo grafikoan ikus daitekeenez, oro har, atzerritar jatorriko biztanleak Hego Amerikatik eta Magrebeko herrialdeetatik datozela nagusiki, eta, bien artean, 10.837 gazte daude guztira. Aurreko urtearekin alderatuta, atzerritar jatorri duten pertsonen kopura, 1.086 pertsonatan igo da.

Ordezkaritza handiena duten herrialdeen artean daude Kolonbia, Maroko, Venezuela, Paraguai, Pakistan, Aljeria, Peru, Brasil, Nigeria eta Txina

8. grafikoa: Atzerritar gazteak jatorrizko eskualdearen arabera

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

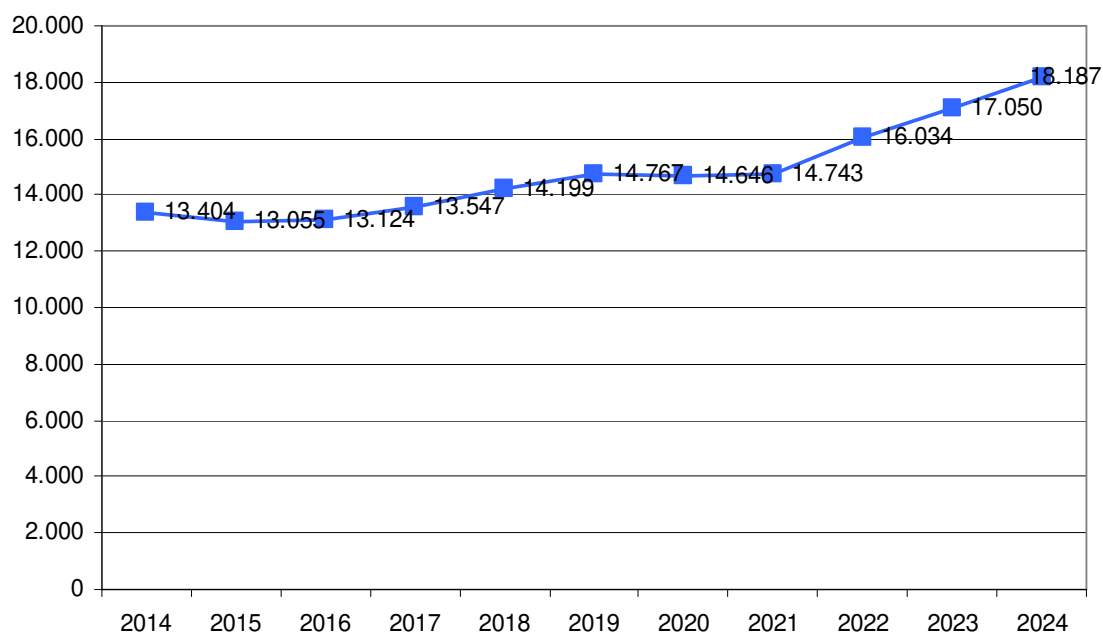
2.3.4.- Atzerritar jatorriko gazteen bilakaera (2014-2024)

Atzerritar jatorriko biztanleak EAEn 2023 (2023/01/1eko datuak) ikuspegiren argitalpenean dioenez, 2008ko krisi ekonomikoak eta horren ondoriozko sortutako zailtasunek nabarmen murriztu zuten etorreren kopurua 2009tik 2013-2014 urtera arte. Epe horretatik aurrera, pixkanaka gora egin zuen kopurua, eta atzeraldi ekonomikoaren aurreko urteetako antzeko datuak lortu ziren. COVID-19ak eta mugikortasuna kontrolatzeko ezohiko neurriek beharakada nabarmena eragin zuten EAEn erroldatutako atzerritar jatorriko pertsonen kopuruan; iritsitako kopurua %75,8 murriztu zen 2020 eta 2021 urteen artean.

2023an, migrazio-fluxuak pandemia aurreko mailetara itzuli dira, eta 2023ko urtarrilaren 1ean EAeko biztanleria osoaren %12,4 izan da, eta 2025ko urtarrilaren 1ean %14,1, beraz, goranzko joerari eusten dio.

Oro har, nabarmentzekoa da Gasteizko udalerriko atzerritar jatorriko gazteen kopuruak %15 inguru egin duela behera 2008ko krisi ekonomikoaren ondoren (Gasteizko Udaleko Datuaren Bulegoak emandako datua). Baina 2024ko datua 2014ko datuarekin alderatzen badugu, ikusiko dugu kopurua %6 igo dela. 2024an, 18.187 gazte atzerritar zeuden guztira, eta kopuru hori 2014koa baino handiagoa da (13.404).

9. grafikoa: Gazteen bilakaera Gasteizen jatorriaren arabera

Iturria: udal azterlanen kabinetearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.4.- Biztanleria gaztea eta desgaitasun-maila

Jarraian, desgaitasun-maila aitortuta duten udalerriko gazteen datuak erakutsiko ditugu.

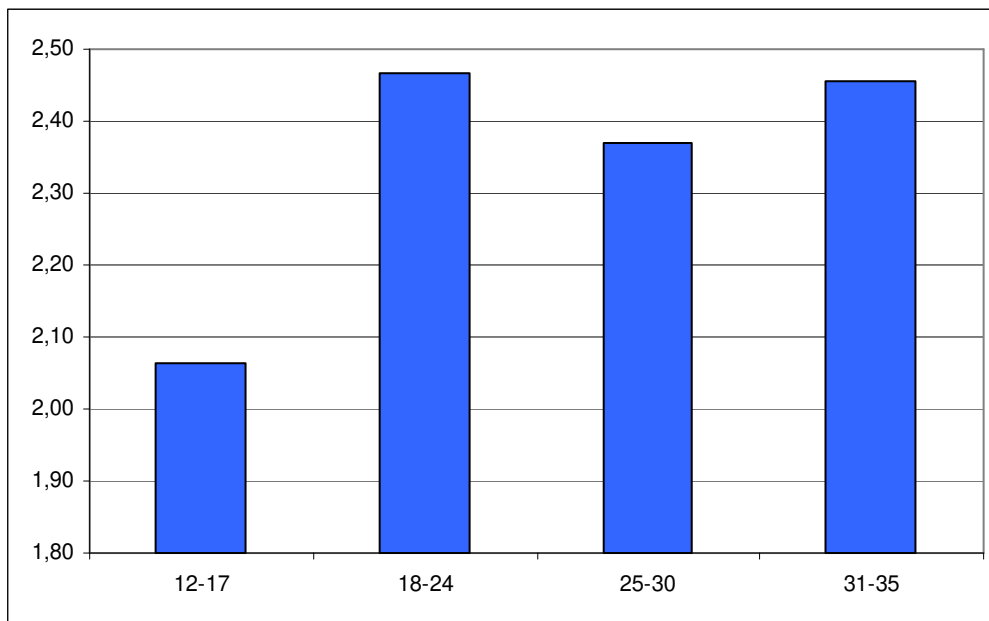
Lehenik eta behin, Gizarte Ongizaterako Foru Erakundeak egiten duen onarpen ofiziala izateko, pertsonak % 33tik gorako desgaitasun-maila izan behar du, eta, beraz, erakusten ditugun datuak desgaitasun-maila hori edo gehiago duten gazteei buruzkoak dira.

Egoera horrek baliabideak eta zerbitzuak eskuratzea zailtzen du, eta, batzuetan, beharrezkoa da gazte horientzako laguntza espezifikoak izatea, horiek eskuratu ahal izateko. Datu hauekin ikusten dugu zer gazte-biztanleriak duen desgaitasun-maila udalerrian, errealitatera hobeto egokitzen diren gazte-politikak egin ahal izateko.

Udalerrian desgaitasun-maila duten 1.504 gazte daude; horietatik 925 gizonak dira eta 579 emakumeak. Zenbaki hauek erakusten digute gazteen % 2,34 dagoela egoera horretan.

Adin-tarteei erreparatuz gero, 18-24 eta 30-35 tartek dira portzentaje handiena dutenak, 2,47 eta 2,46, hurrenez hurren.

10. grafikoa: Desgaitasun-maila duten gazteen ehunekoa Gasteizen

Iturria: Gizarte Ongizaterako Foru Erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

2.5.-.- Biztanleria hausnarketa

Datuak aztertu ondoren, esan dezakegu, Gasteizko udalerriak ezaugarri propioak dituela eta horiek kontuan hartu behar ditugula egungo esparru geografikora egokitutako gazte politikak aurrera eramateko.

Alde batetik, adierazi behar da 2017. urteaz geroztik biztanleria gaztea egonkor mantentzen dela kopuruan aldaketa txikiekin eta horren ondorioz, biztanleria piramidearen oinarria urteak igaro ahala egonkor mantentzen dela. Hala ere, zahartutako hiria da, eta batez beste 44,9 urte ditu.

Bestalde, jatorri atzerritarreko gazteen garrantzia azpimarratu behar da, lautik bat baitira. Horrek errealitate kultural oso heterogeneoa izatea eragiten digu, eta horrek esan nahi du bai elkar egokitzeko prozesu bat egitea, bai biztanleriaren sektore horrenganako inklusio-prozesu bat egitea.

Honetaz gain, adierazi behar da udalerriko gazte kopuruaren gehiengoa batez ere Zabalganan, Lakua-Arriagan eta Sansomendin bizi dira, nahiz eta auzorik gazteenak Alde Zaharra, Goikolarra eta Sansomendi diren, hau da gazteen portzentaia auzoko populazio orokorrarekiko gehiengo diren auzoak dira. Sansomendi bi zerrendetan agertzen da eta hori kontuan hartu beharreko datua da, horrek auzo gazte bat dela adierazten baitigu.

Eta, azkenik, ez dugu ahaztu behar desgaitasun-maila duten gazteek, ia %2,4ek, berriazko laguntzak behar dituztela eskaintzen zaizkien baliabideez gozatzeko.

3.- Gazteen emantzipazioa

Gazteen emantzipazioa gazte batek modu independentean bizitzeko bizi-unea da. Prozesu erabakigarri honetan, gazteek independentzia ekonomikoa, soziala eta emozionala lortzen dute beren jatorrizko etxeetatik. Hala ere, bide hori hainbat faktorek oztopatzen dute, hala nola lan-prekarietateak eta higiezinaren merkatuko prezio altuek.

Azken urteetan, emantzipazio-tasak, hau da, guztizko gazteriarekin alderatuta modu independentean bizi diren gazteen ehunekoak adierazten duenak, behera egin du etengabe, eta horrek agerian uzten du, berriz ere, gazteen kalteberatasuna. Eskura dauden azken datuen arabera, joera horrek gora egiten jarraitzen du oro har, baina sexuen arabera, azken urteetako bilakaera aldekoagoa izan da gizonentzako emakumentzako baino.

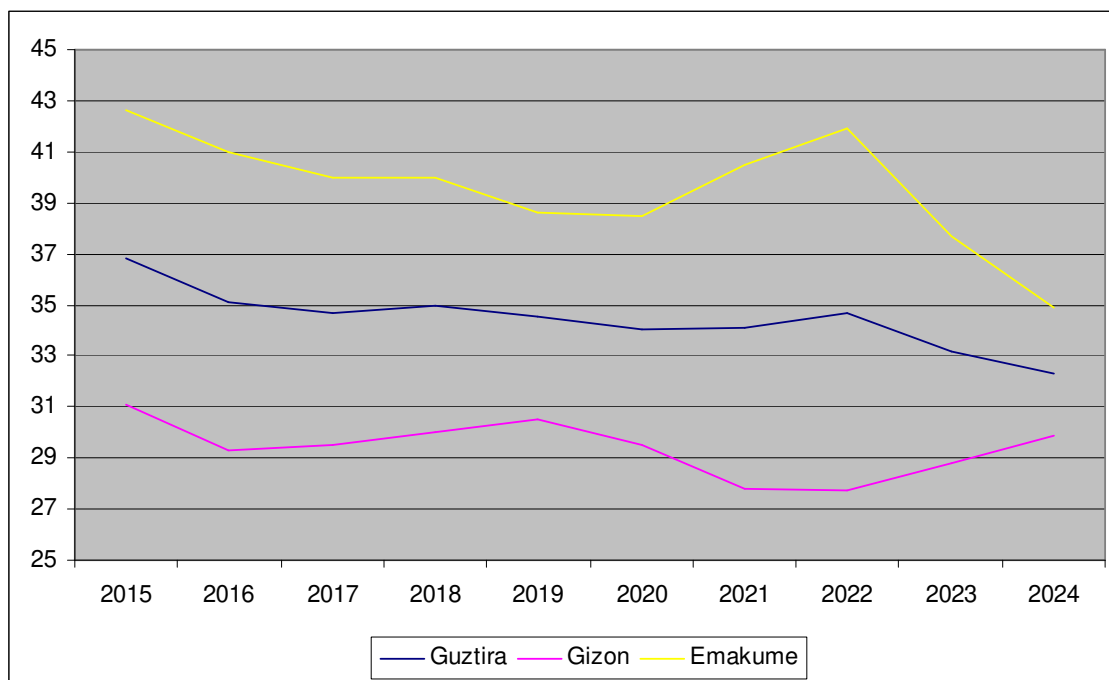
Gazteen Euskal Behatokiaren datuek autonomia-erkidegoan emantzipazio-tasak behera egiteko joera hori berresten dute. 2024ari buruzko azken datuak aztertuz gero, ikus dezakegu familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoak, adin bereko pertsona guztiekiko, % 32,3koa dela, eta beheranzko joera duela azken ekitaldian, 2015ean erregistratutako % 36,8ko maximoetatik.

Sexuaren aldagaia kontuan hartzen badugu, ikus dezakegu emakumeak direla emantzipazio-tasa handiena dutenak: 2024an % 34,9koa da, eta gizon gazteena % 29,9koa da. Azken urteetan emakumeen eta gizonen arteko emantzipazio-arrakala motelduz joan den arren, oraindik ere emakumeak dira ehuneko handiena dutenak, aldagai horren joera historikoa sendotuz.

Nabarmentzekoa da emakumeen eta gizonen emantzipazio-tasaren bilakaerak kontrako joera izan duela azken urteotan; izan ere, 2022az geroztik, emakume gazteen tasa % 41,9tik % 34,9ra pasatu da 2024an. Aitzitik, gizon gazteen artean bilakaera hori positiboa izan da: 2022ko % 27,7tik 2024ko % 29,9ra.

Sexuen araberako bereizketa horrek honako ondorio honetara garamatza: historikoki emantzipatzen direnak emakumeak diren arren, aurreko azterlanetan islatzen den bezala, azken ekitaldietako bilakaera negatiboak pentsarazten digu emantzipazioan esku hartzen duten baldintzatzaileek, hala nola prestasun ekonomikoak, eragin negatiboagoa izan dutela emakume gazteen artean gizon gazteen artean baino; izan ere, higiezinaren merkatuaren bilakaera berdina izan da bientzat.

11. grafikoa: Familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera, adin bereko pertsona guztiekiko, guztira eta sexuaren arabera

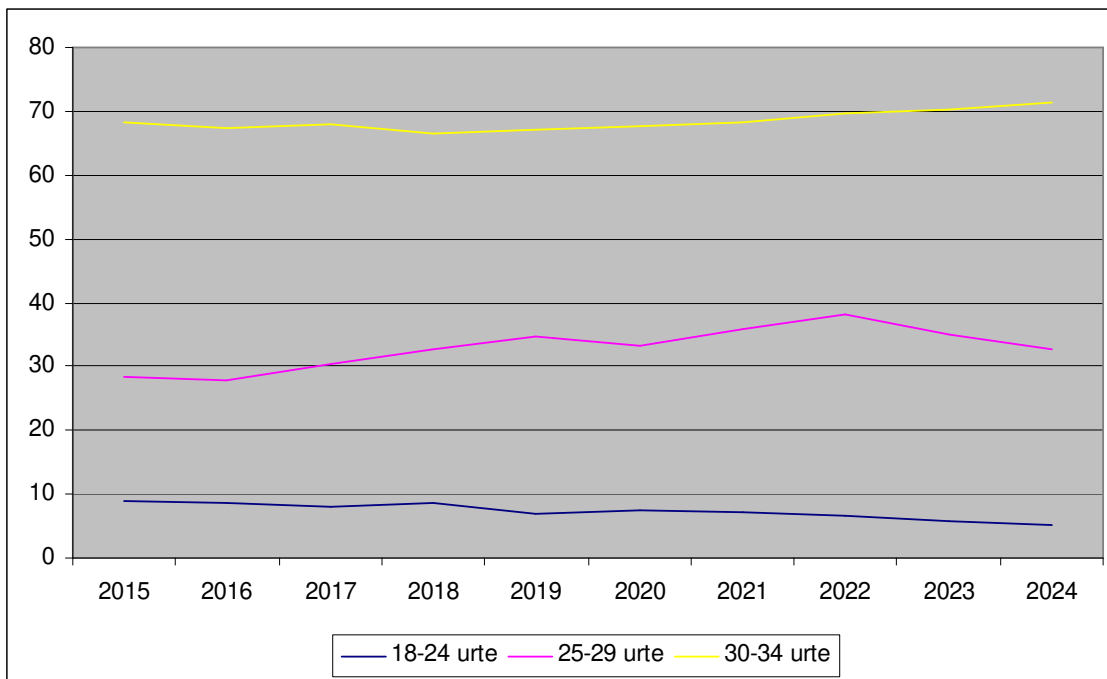

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Adinari lotutako azken urteetako emantzipazio-tasaren bilakaerari erreparatzen badiogu, ikus dezakegu gazte zaharrenen taldeak direla tasarik altuena dutenak, 2024an % 71,5ean kokatuz 30-34 urteko gazteen artean. Aldiz, 25 eta 29 urte bitarteko gazteek % 32,8ko tasa izan zuten, eta 18 eta 24 urte bitartekoek % 5,3koa.

Aldagai horrek azken urteetan izan duen bilakaera kontuan hartuta, ikus dezakegu adinez nagusi diren 30 eta 34 urte bitarteko gazteen artean bilakaera pixka bat positiboa izan dela, 2015ean % 68,2 izatetik 2024an % 71,5 izatera igaro baita. 25-29 urteko adin-taldean ere joera positiboa izan da, 2015ean % 28,5 izatetik 2024an % 32,8 izatera igaro baita. Hala ere, egia da azken urteetan adin-talde horrek beherakada nabarmena izan duela 2022an erregistratutako % 38,2ko maximoetatik. Eta, azkenik, 18 eta 24 urte bitarteko adin-taldean beherakada txiki baina etengabea izan da historikoki emantzipazio-tasetan, 2015ean % 8,9 izatetik 2024an % 5,3 izatera igaro baita.

12. grafikoa: Familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera, adin bereko pertsona guztiekiko, adin-taldean arabera

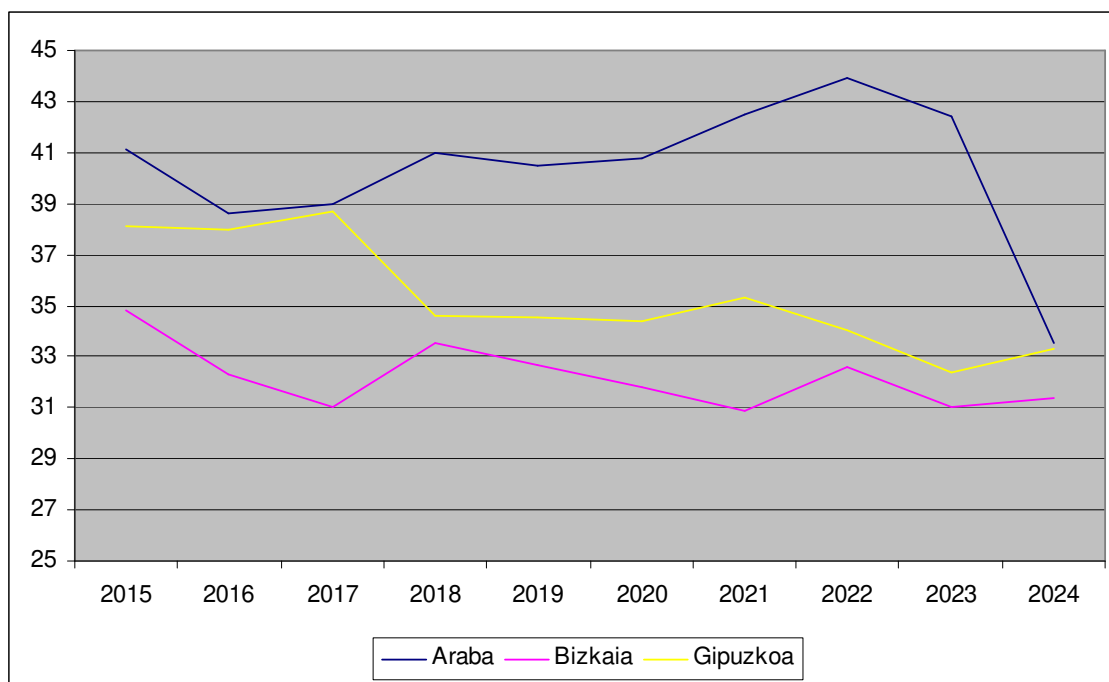

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Lurralde-eremua kontuan hartuta, ikus dezakegu bilakaera negatiboa izan dela hiru lurralde historikoetan. 2015ean erregistratutako datuak 2024koekin alderatuta, egiazta dezakegu Araban emantzipazioaren % 41,1 izatetik % 33,5 izatera igaro dela, Gipuzkoan % 38,1etik % 33,3ra eta Bizkaian % 34,8tik % 31,4ra.

Azken ekitaldiko bilakaera aztertuz gero, ikus dezakegu Araban beherakada nabarmena izan dela, 2023an % 42,4 izatetik 2024an % 33,5 izatera igaro baita. Gipuzkoan eta Bizkaian, aldiz, igoera txikiak izan dira: % 32,4tik % 33,3ra eta % 31tik % 31,4ra, hurrenez hurren.

13. grafikoa: Familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera, adin bereko pertsona guztiekiko, lurralde historikoaren arabera

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

3.1.- Gazteen lan-merkatua

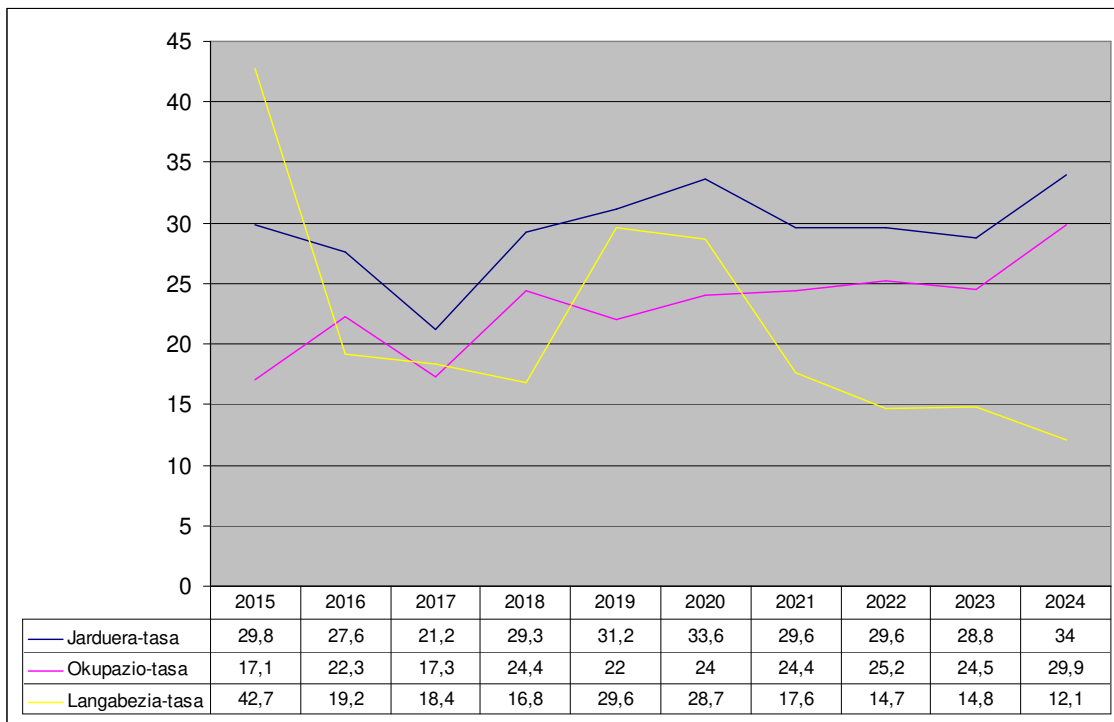
Enplegua funtsezko faktorea da gazteen emantzipazio-prozesuan; izan ere, diru-sarreraren iturri egonkorra eta nahikoa izatea funtsezkoa da independizatzeko erronkari aurre egiteko eta etxe propioa ezartzeko. Horregatik, funtsezkoa da gazteen lan-egoera aztertzea, Gasteizen beren autonomia sustatzeko politika eraginkorrak garatu ahal izateko diagnostiko zehatza egiteko.

Azterketa hori egiteko, gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasak aztertuko dira, bai eta Lanbide-Enplegu Zerbitzu Publikoan duten erregistroa eta haien lan-baldintzen ezaugarriak ere.

3.1.1.- Gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasak

Gazteen artean (16-24 urte) enpleguaren bilakaera ikusten laguntzen diguten datuetako bat Eustatek hiru hilean behin eskaintzen dizkigun urteko tasak dira. Araban 16-24 urteko gazteen artean erregistratutako jarduera- eta enplegu-tasak bilakaera ahula izan dute azken urteetan, eta langabezia-tasan daude gorabehera handienak. Urte batzuetan gazteak lan-merkatutik ia kanporatuak izan ziren, % 40tik gorako langabezia-tasekin. Azken urteetan, adierazle hori pixkanaka berreskuratzen joan da, pandemiarekin lotutako datuak alde batera uzten baditugu; izan ere, datu horietan erregistroak % 30era hurbildu ziren berriro. Gaur egun, langabezian dauden gazteen ehunekoa % 12,1ekoa da, aurreko urtekoarena hobetuz.

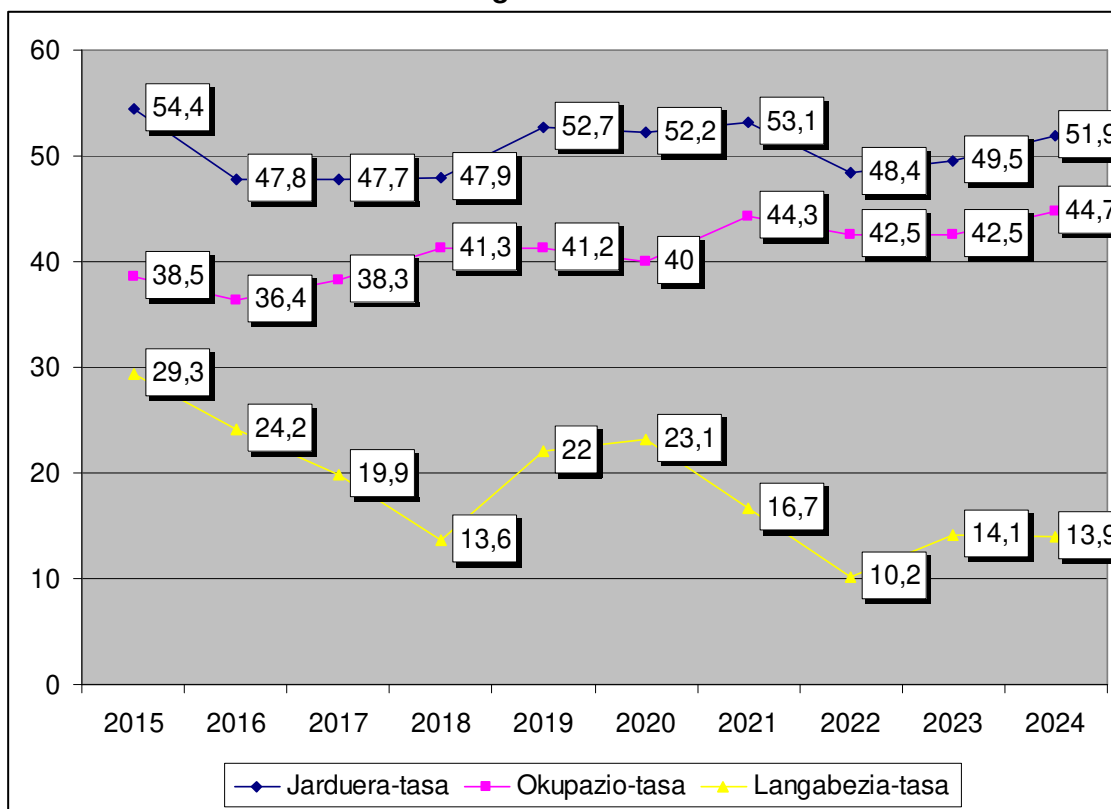
14. grafikoa: 16-24 urteko gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasen bilakaera Araban

Iturria: EUSTAT erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

16-29 urteko gazteengan jartzen badugu arreta, datuak beste era batera ikus ditzakegu grafiko honetan:

15. grafikoa: Arabako 16 eta 29 urte bitarteko gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasak

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

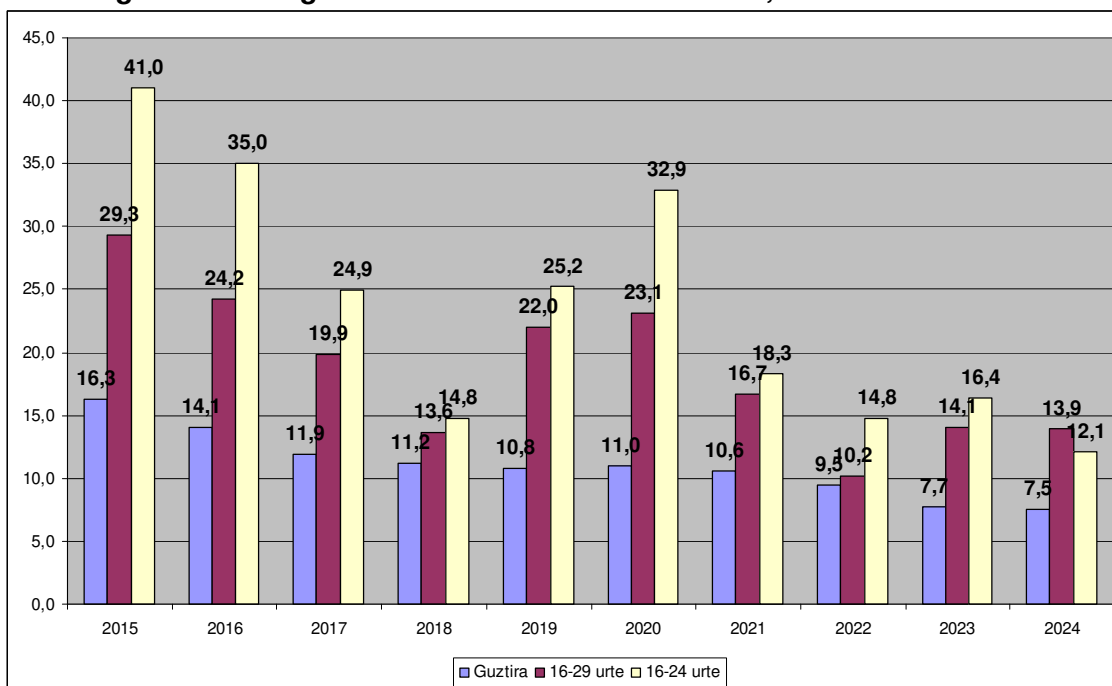
Adin-tarte horrek aurrekoa baino informazio-kopuru handiagoa ematen du, prestakuntzari lotutako prozesuek 16-24 urtekoen taldean 16-29 urtekoen taldean baino eragin handiagoa dutelako; izan ere, 29 urtekoen taldean emantzipaziorako bidea hasten ari diren gazte gehiago biltzen dira. Horregatik, bereziki baliagarria da adin-segmentu hori arreta handiagoz behatzea, hobeto ulertzeko nola eragiten dien enpleguaren faktoreak.

Aurreko grafikoan ikus dezakegunez, aldaketa txiki batzuk gertatu dira aurreko urtearekin alderatuta hiru adierazleetan: jarduera-tasa % 51,9koa izan da, okupazio-tasa % 44,7koa eta langabezia-tasa % 13,9koa. Azken datu hori atzerakada txiki bat izan da aurreko urtearekin alderatuta.

Datu horiek 16-24 urteko adin-taldekoekin alderatzen baditugu, ikusten dugu jarduera- eta okupazio-tasak nabarmen handiagoak direla, % 15 inguruko hazkundera; langabezia-tasa, berriz, ia ehuneko bi puntu baino ez da igotzen adin aurreratuenak hartzen dituen taldean.

Biztanleria osoarekin alderatuta, hurrengo grafikoan ikus dezakegu bi adin-tarteetako gazteen langabeziak jaitsiera txiki bat izan duela azken urtean, eta oraindik ere balio askoz handiagoetan dagoela azken urteetan beharazko joera izan duen biztanleria orokorrarenak baino, biztanleria gaztearen langabeziaren joera aldakorragoaren aldean.

16. grafikoa: Langabezia-tasaren bilakaera Araban, adin-talde arabera

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia eta EUSTAT erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Grafikoan ikus daitekeenez, biztanleria orokorraren langabezia-tasaren jaitsierak aurrera jarraitu du 2015ean erregistratutako goraldietatik. Azken urteetan, langabezia-tasak nabarmen egin du gora adin-talde gazteenetan, urte hartan mailarik altuenak lortu ondoren. Langabezia-zifren aldaketa horrek agerian uzten du gazteen enpleguaren prekarietatea, eta agerian uzten du lan-merkatuak gazteak baztertzeko joera duela krisialdi ekonomikoetan.

Ohi bezala, hurrengo atalean, Europako hainbat eremutako gazteen langabezia-tasa finkatuen azaleko azterketa egingo dugu, azterlan honetan tokiko mailan jasotzen diren datuak testuinguruan kokatzeko.

1. taula: 15-24 urteko gazteen langabezia-tasaren alderaketa Europako hainbat eremutan

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Euro area	9,7	8,7	7,9	7,5	8,2	7,0	6,7	6,5	6,2
Alemania	7,7	7,2	7,1	6,8	6,2	5,8	7,1	6,9	5,5
Espania	53,2	48,3	44,4	38,6	34,3	32,5	38,3	34,8	29,3
Frantzia	24,2	24,7	24,5	22,1	20,8	19,5	20,2	18,9	16,9
Italia	42,7	40,3	37,8	34,7	32,2	29,2	29,4	29,7	23,9
Portugal	34,8	32,0	28,0	23,9	20,3	18,3	22,6	23,4	19,9

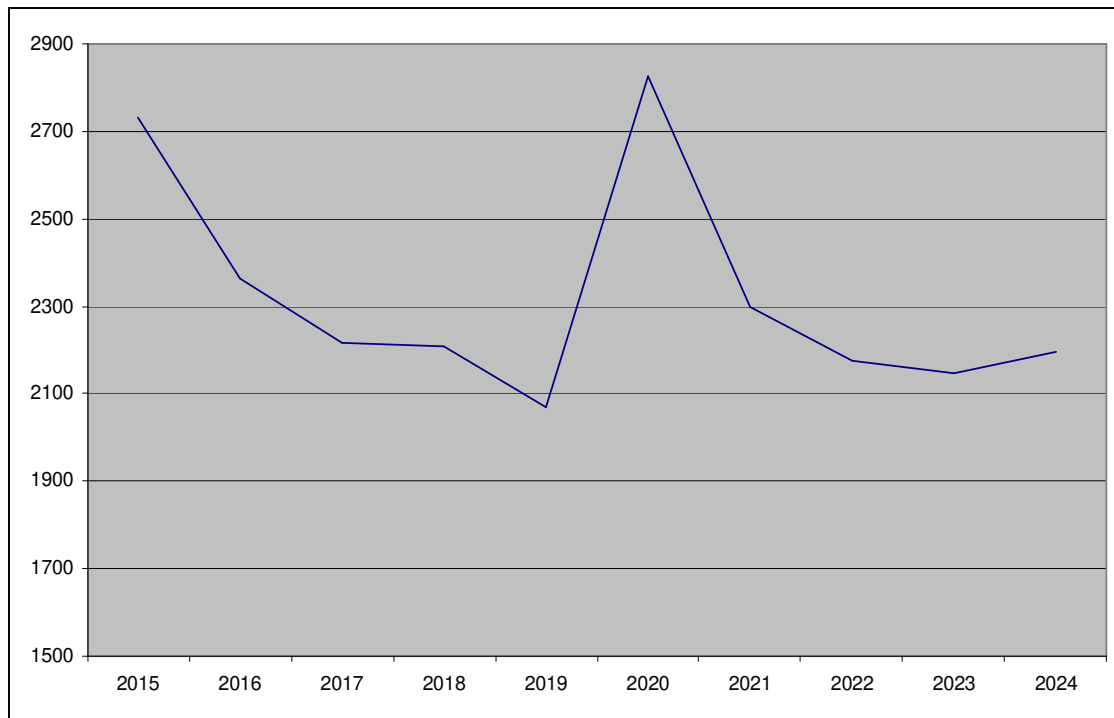
Iturria: Eurostat erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

3.1.2.- Lanbiden izena emandako gazteak

Gure hiriko gazteen lan-egoera zehaztasun handiagoz islatzen duen adierazle bat Lanbiden langabe gisa erregistratutako gazteen kopurua da. Testuinguru horretan, posible da adin-taldeak banakatzea, errealitatearen azterketa zehatzagoa lortzeko.

Hurrengo grafikoan ikus daitekeenez, 2024ko urtearen amaieran langabezian zeuden 16 eta 29 urte bitarteko gazteen kopuruak gora egin du pixka bat, aurreko urteko gazteen langabeziari buruzko datuen aldean: 2.145etik 2.196ra. Igoera txiki horrek baieztatu egiten du oraindik ez direla pandemiaren aurreko erregistroetara iritsi, eta horrek erakusten du osasun-krisiak eragin sakona izan duela gazteen enpleguan.

**17. grafikoa: 16-29 urteko gazteen erregistratutako langabeziaren bilakaera
Gasteizen, urtearen arabera**

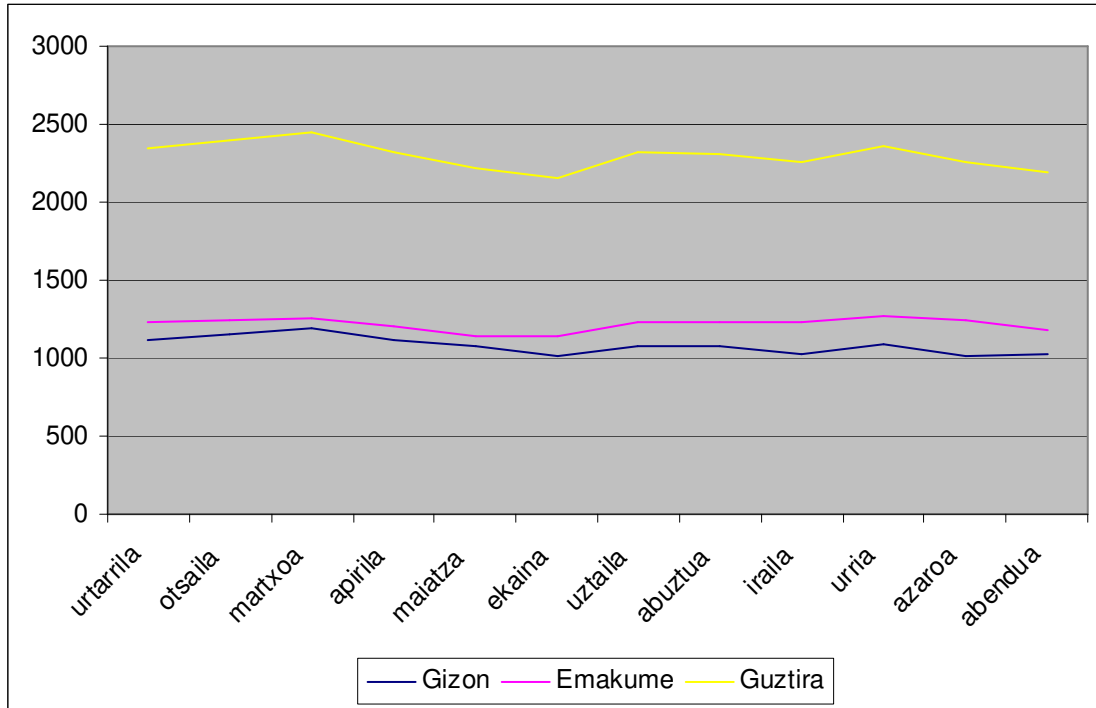

Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Gasteizko 16 eta 29 urte bitarteko gazteen langabeziak 2024an izan duen hileroko bilakaera aztertzen badugu jarraian ageri den grafikoa erabiliz, ikus dezakegu lehenengo hilabeteetan beherakada txiki bat izan dela. Joera hori alderantzikatu egin zen urtearen bigarren erdian, eta urtearen hasieran erregistratu zirenen antzeko balioekin itxi zen ekitaldia.

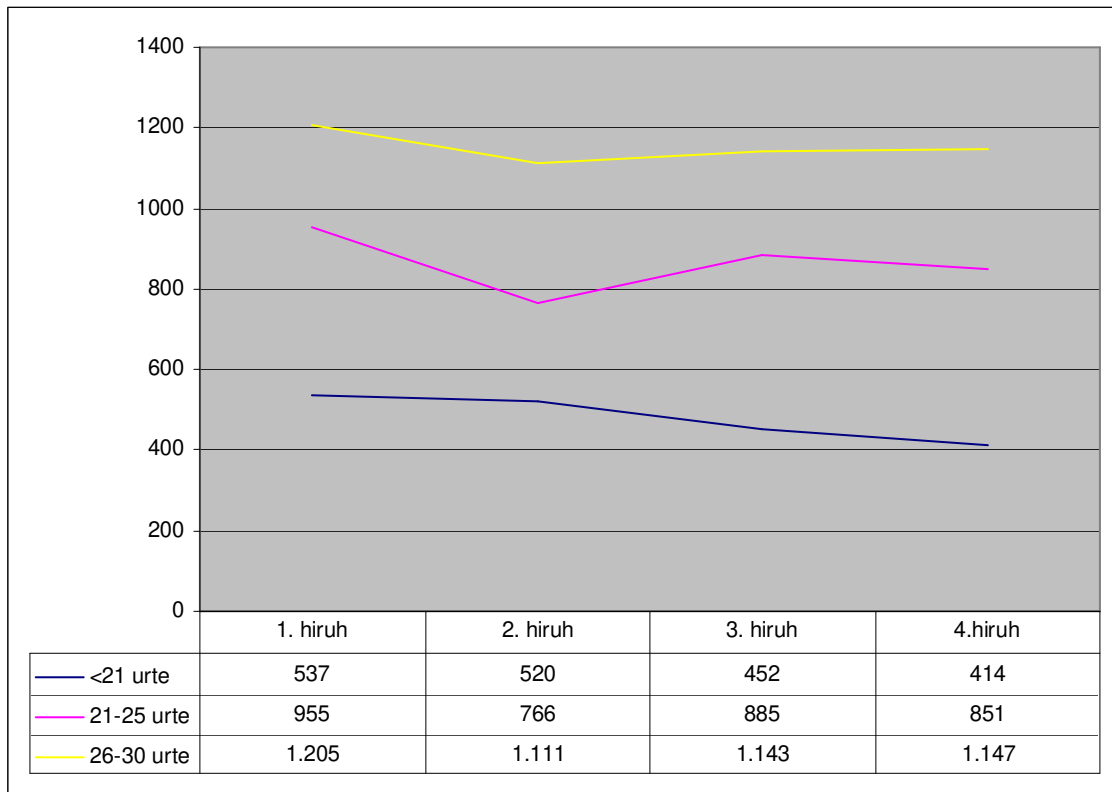
Datuak sexuaren arabera aztertuta, berriz ere ikus dezakegu emakume gazteen zifrak adin bereko gizonenak baino zertxobait handiagoak direla, eta berriz ere berretsi egiten dela sexuaren araberrako lan-merkatuko arrakala.

18. grafikoa: Gasteizen erregistratutako 16 eta 29 urte bitarteko gazteen langabezia, 2024an, sexuaren arabera

Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

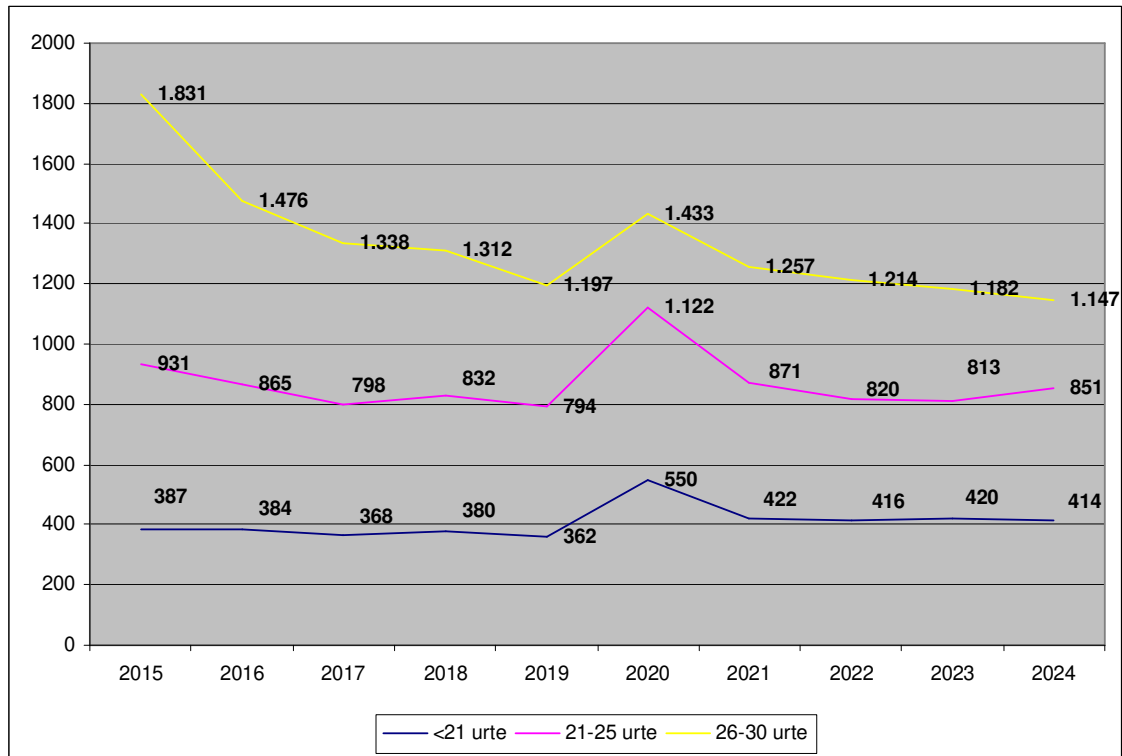
19 grafikoa: Lanbiden izena emandako Gasteizko gazteen bilakaera 2024an, adin-tarteen eta hiruhilekoen arabera

Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Lanbiden erregistratutako langabeziaren urtearen zehar gure udalerriko gazteek izan duten bilakaera adin-tarteen eta hiruhilekoen arabera aztertuz gero, azken urtean ikusitako beherakada txikia ikus dezakegu. Beherakada hori nabarmena da urte hasieran, baina berriz ere gora egin du urteko azken seihilekoan adin-talde gazteenean izan ezik, talde horrek beheranzko joera baitu urte osoan.

20. grafikoa: Lanbiden izena emandako Gasteizko gazteen urte arteko bilakaera, adin-tartean arabera

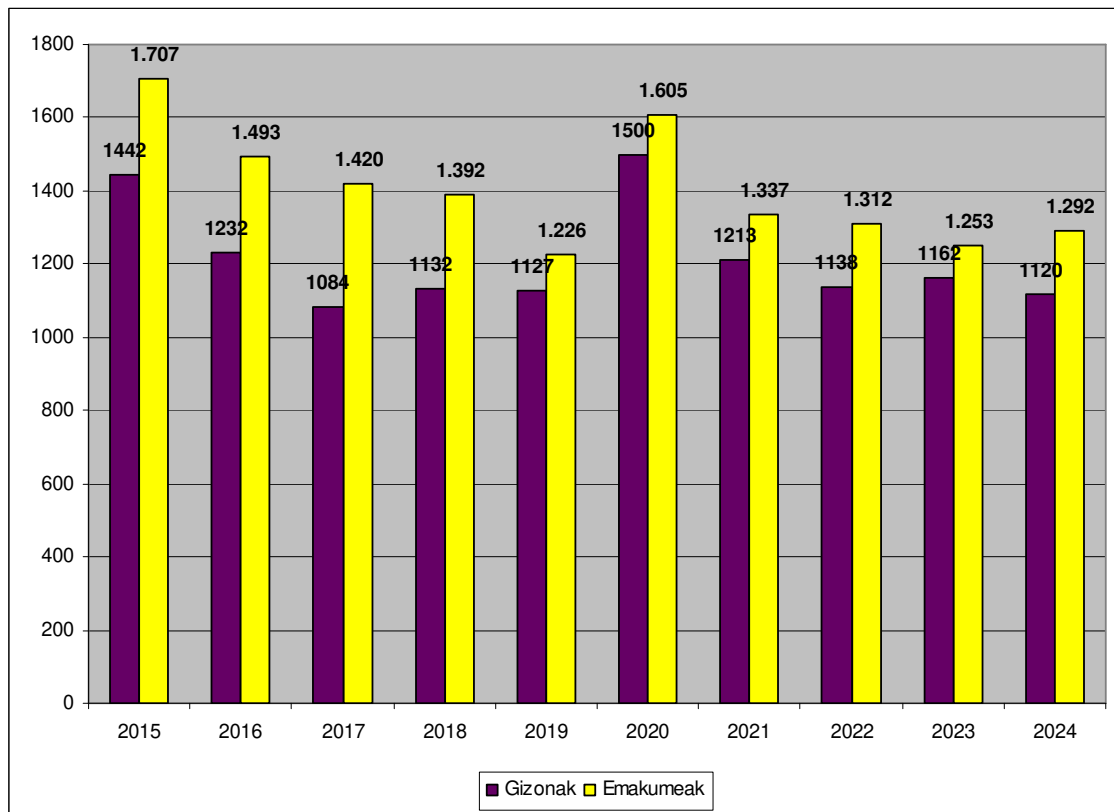

Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Azken urteetako urte arteko bilakaera aztertuz gero, ikus dezakegu azken urteetako datuen hobekuntza txiki bat egon dela, 21 urtetik beherako pertsonen adin-taldean izan ezik, non gorakada txiki bat izan den. Hobekuntza nabarmenagoa da adin handieneko taldean, 26 eta 30 urte bitartekoetan, Lanbiden izena emandako pertsonen kopurua serie historikoko txikiena baita. Gainerako adin-taldeetan, berriz, langabeziak apur bat gora egiten jarraitzen du, eta talde horietan oraindik ez dira berreskuratu pandemiaren aurreko erregistroak, eta beste behin egiaztatu da biztanleria gazteari eragin diola gehien osasun-larrialdiak eragindako krisiak, eta zailena duela pandemiaren aurreko mailetara itzultzea, lan-erreformarako, enpleguaren egonkortasunaren bermerako eta lan-merkatuaren eraldaketarako premiazko neurriei buruzko enplegu-legea indarrean jarri den arren.

Adin goiztiarretan lana aurkitzeko zailtasun horrek atzerapena eragiten du gazteak gure hirian emantzipatzeko prozesuan, kolektibo horrek ongizate-estatuari eusten laguntzeko egin ditzakeen ekarpenak ahuldu egiten dira, eta erretiratzeko baldintzak okertu egiten dira etorkizunean.

21. grafikoa: Lanbiden izena emanda dauden Gasteizko 16 eta 30 urte bitarteko gazteak, sexuaren arabera

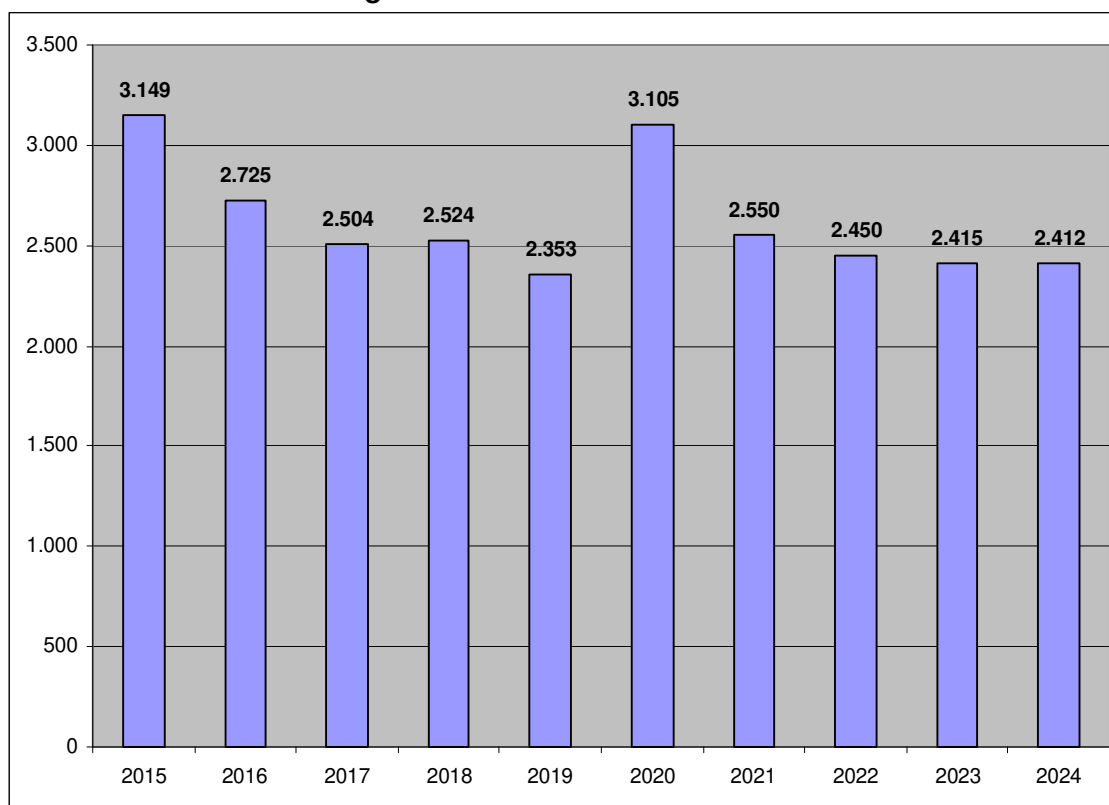

Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Datuak sexuaren aldagaia kontuan hartuta aztertzen baditugu, ikus dezakegu azken urtean ez dela ia aldaketarik izan Lanbiden izena emandako gazteen kopuruan. Egia da emakume gazteen artean langabeen kopurua zertxobait igo dela, baina gizon gazteen taldean jaitsiera txiki bat izan da.

Hobekuntza hori gorabehera, aurreko urteetan bezala, emakumeak dira aldagai horretan zifra handienak dituztenak, eta horrek agerian uzten du emakume gazteak diskriminazio bikoitza jasaten duela lan-merkatuan sartzean gazte izateagatik eta emakume izateagatik.

22. grafikoa: Lanbiden izena emanda dauden Gasteizko 16 eta 30 urte bitarteko gazteen urte arteko bilakaera

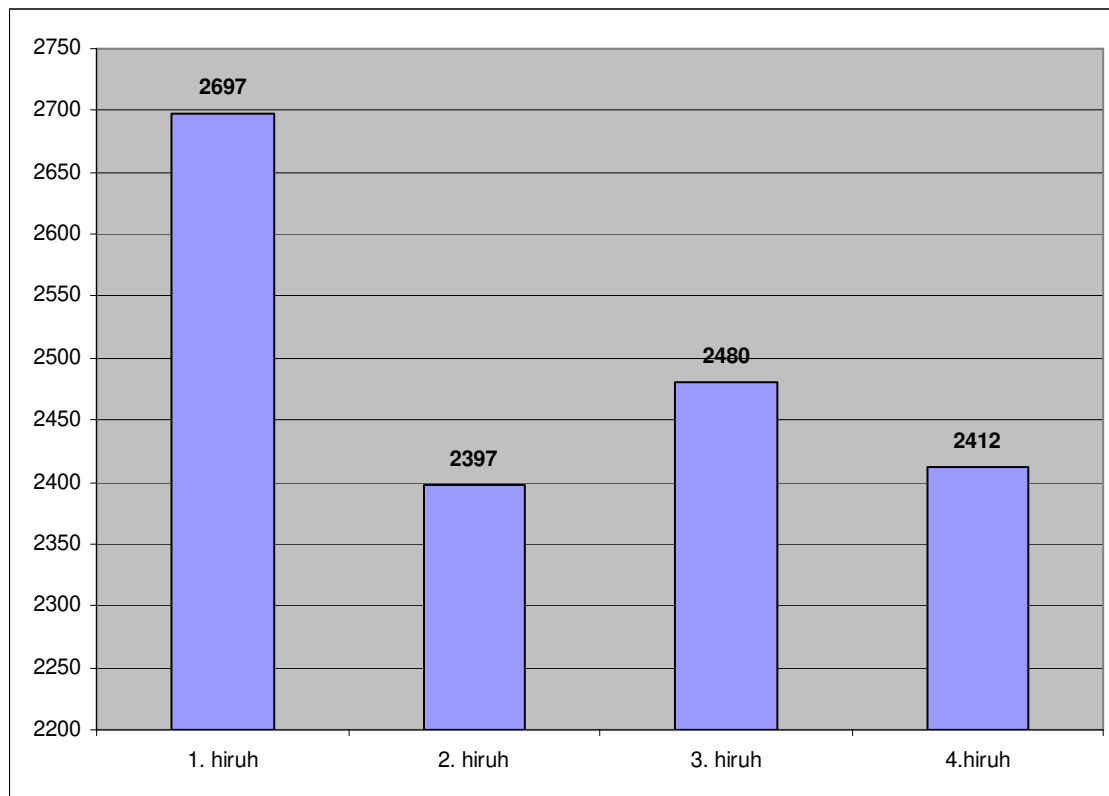
Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Lanbiden izena emanda dauden 16 eta 30 urte bitarteko gazteen datuek azken urteetan izan duten bilakaera ikusita, ikus dezakegu beheranzko joera bat egon dela, eta 2020an bakarrik eten dela osasun-krisiaren ondorioengatik.

Joera hori gorabehera, azken urteetako zifren jaitsiera moteldu egin da, eta 2.400 gazte inguru egonkortu dira azken urteetan, 2020an erregistratutako ezohiko datuak alde batera utzita.

Datu horiek erakusten dute gazte askok ezin dutela lan-merkatuan sartu eta diru-sarrera egonkorrak dituztela adin horietan, eta diru-sarrera horiek funtsezkoak direla emantzipazio-prozesuei ekiteko orduan.

23. grafikoa: Gasteizen izena emanda dauden 16 eta 30 urte bitarteko gazteen urteko bilakaera, 2024an, hiruhilekoka

Iturria: Lanbide erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Enplegu-eskatzaille gisa Lanbiden izena emanda dauden Gasteizko 16 eta 30 urte bitarteko gazteei dagokienez 2024an gertatutakoaren bilakaeran arreta jarrita, ikus dezakegu beheranzko joera dagoela urtean zehar, eta horrek zuzendu egiten dituela urteko lehen hilabeteetan erregistratutako datuen igoerak.

Nabarmentzekoa da datu horrek urteko bigarren hiruhilekoan izan duen beherakada; izan ere, hirugarren hiruhilekoan nabarmen egin du gora, eta horrek agerian uzten du gazteak aldi baterako eta egonkortasunik gabe erabiltzen direla, eta horrek zenbait enpresatan jarduerarik ez dagoen aldietan kaleratzea eragiten duela.

3.1.3.- Enpleguari buruzko hausnarketa

Beste urte batez, langabeziak neurri handiagoan eragiten die Gasteizko gazteei, hiriko biztanleria orokorrarekin alderatuta. Enpleguari buruzko abenduaren 21eko 15/2023 Legea 2024an ezarri ondoren ere, neurri horien eragina txikiagoa izan da gazteengan Gasteizko gainerako biztanleengan baino.

Gazteen lana aldakorra denez, herriko lan-eremura egokitzeko erabiltzen dira. Joera nagusia da kontratu ezegonkorak kateatzea soldata- eta aldi baterako baldintzei dagokienez, eta kontratu finkoak ez dira oso ohikoak oraindik.

Udalerriko gazteen enpleguaren egoerak urtaro- eta denbora-izaeraren arabera izaten jarraitzen du. Errealitate horrek nabarmen eragiten dio gazteek independizatzeko duten gaitasunari; izan ere, diru-sarrera iraunkorrak eta nahikoak ez izateak independentziaren hasiera oztopatzen du, bizimodu independente batek dakartzan erantzukizunak bete ezin izatearen ziurgabetasunagatik.

3.2.- Etxebizitza eskuratzea

Enpleguaz gain, etxebizitza bat izatea da gazteen emantzipazio-prozesuak oinarritzen diren beste zutabe nagusia. Horregatik, gazteek higiezin merkatuari dagokionez duten egoera aztertzea funtsezkoa da beren bizi-proiektuak garatzeko dituzten zailtasunak ezagutzeko.

Eusko Jaurlaritzaren Etxebizitzaren Euskal Behatokiaren arabera, 2025eko apirilaren 1ean 36 urtetik beherako 4.893 etxebizitza-eskatzaile zeuden Gasteizen; horietatik 4.469 udalerrian errolatuta zeuden gazteak ziren eta 424 ez. Datu horiek aurreko urtean erregistratutako 4.118 eskatzaileekin alderatzen baditugu, urte bakar batean eskaria % 18,8 igo dela ikus dezakegu.

3.2.1.- Alokairuko etxebizitza librea

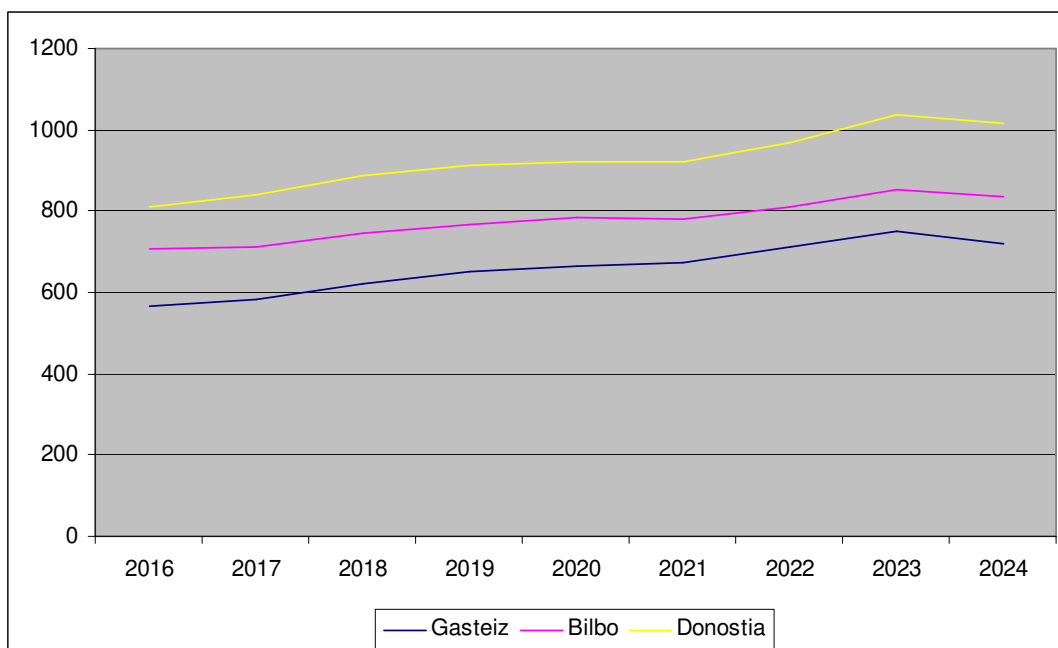
Azterlanek agerian uzten dute gazteek etxebizitza bat jabetzan izatea gustatuko litzaiekeela, haiek bizi dituzten egoera ekonomikoak direla-eta, alokairuko higiezin merkatua emantzipatzeko lehen aukeratzat hartu behar izaten baitute.

Horregatik, oso garrantzitsua da gure udalerrian alokairuko etxebizitzen merkatuak nola eboluzionatzen duen jakitea, gazteen emantzipazio-prozesuetan duen eragina ebaluatu ahal izateko.

Eusko Jaurlaritzaren alokairu-merkatuaren estatistikaren (EMAL) arabera, 2024ko hirugarren hiruhilabetean Gasteizen erregistratutako alokairu librearen hileko batez besteko errenta 721,2 eurokoa da, hau da, 9,4 euro hileko metro koadroko. Prezio horiek % 3,9ko jaitsiera ekarri dute, aurreko urtean erregistratutako alokairuaren batez besteko prezioaren 750,5 euroen aldean.

2016an ezarri zenetik Eusko Jaurlaritzaren fidantza-gordailuan erregistratutako datuen bilakaera aztertzen badugu, ikus dezakegu Gasteizko alokairu librearen prezioak etengabeko igoera izan duela aztertutako aldiaren, 2016ko batez besteko 565 eurotik 2023ko 721,2ra igaro baita, hau da, % 27,6ko igoera.

24. grafikoa: Alokairu libreko batez besteko prezioen bilakaera EAeko hiru hiriburuetan

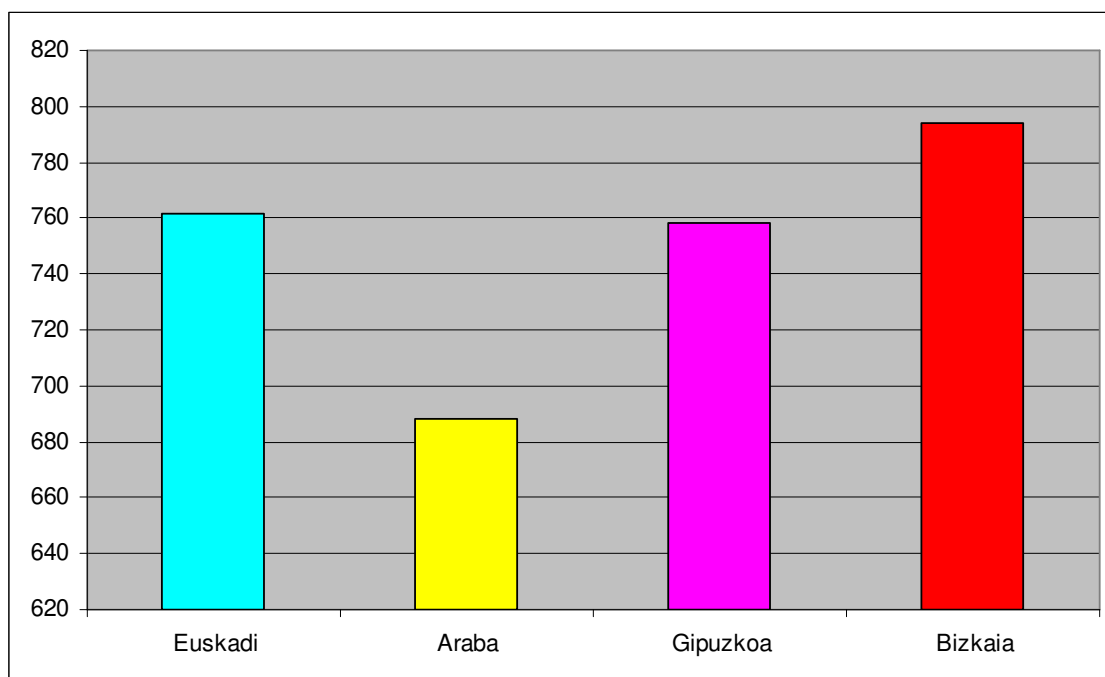

Iturria: Eusko Jaurlaritzaren alokairu-merkatuaren estatistikaren (EMAL) datuetan oinarrituta geuk egina

Euskal AEko hiru hiriburuetan alokairuaren batez besteko prezioek denboran izan duten bilakaera alderatzen badugu, ikus dezakegu hiru hirietan prezioen bilakaera orokorra goranzkoa izan dela, nahiz eta egia den azken ekitaldian beherakada txiki bat izan dela. Prezioen goranzko bilakaera gorabehera, Vitoria-Gasteiz da oraindik ere alokairu librearen balio txikienak dituen euskal hiriburua, hileko batez besteko errenta 721,2 eurokoa baita; Bilbon, berriz, 836,9 eurokoa da, eta Donostian, 1015,4 eurokoa.

Lurralde historikoen arabera hileko batez besteko errentari erreparatuz gero, ikus dezakegu Araban etxebizitza libre baten hileko batez besteko alokairuaren prezioak Euskal Autonomia Erkidegoko gainerako lurralde historikoetan baino handiagoak direla: 687,9 euro, Bizkaian 758,3 euro, Gipuzkoan 794,2 euro eta Euskadiko batez bestekoa 761,3 euro.

25. grafikoa: Alokairu libreko batez besteko prezioak, lurralde historikoaren arabera

Iturria: Eusko Jaurlaritzaren alokairu-merkatuaren estatistikaren (EMAL) datuetan oinarrituta geuk egina

EAEko preziorik baxuenak izan arren, gure hiriko gazteentzako alokairu librearen prezioek beren hileko diru-sarrerara garbien % 30eko muga gainditzen jarraitzen dute, hori baita gazteek etxebizitzarekiko duten gainzorpetzea saihesteko muga.

Gazteen Euskal Behatokiak argitaratutako 'Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023' txostenaren arabera, alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua, hau da, 18 eta 29 urte bitarteko gazte soldatadun batek alokairuko errenta ordaintzeko erabili beharko lukeen hileko soldata garbiaren ehunekoa % 49,5 izango litzateke 2023an, 2022koa baino zertxobait txikiagoa (% 50,4).

2. taula: Gazte batek alokairu librea ordaintzeko erabiltzen duen soldataren ehunekoa, lurralde historikoen arabera

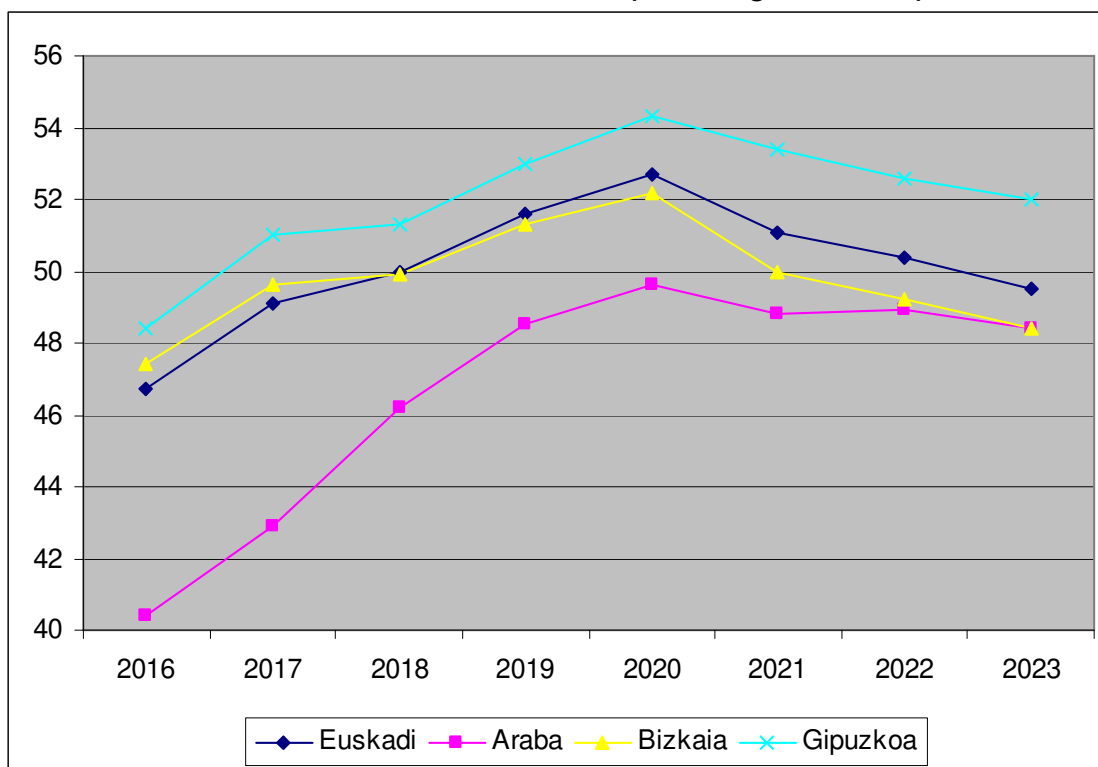
	Euskadi	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
2016	46,7	40,4	47,4	48,4
2017	49,1	42,9	49,6	51,0
2018	50,0	46,2	49,9	51,3
2019	51,6	48,5	51,3	53,0
2020	52,7	49,6	52,2	54,3
2021	51,1	48,8	50,0	53,4
2022	50,4	48,9	49,2	52,6
2023	49,5	48,4	48,4	52,0

Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia.

Azken datu hori lurralde historikoen arabera aztertuz gero, ikus daiteke Araban gazte baten alokairu libreari aurre egiteko ahalegina gainerako lurraldeetan baino pixka bat txikiagoa dela: % 48,2koa da, Bizkaian adinekoa eta Gipuzkoan % 52koa, eta jaitsiera txikiak izan dira lurralde-eremu guztietan. Joera txiki hori gorabehera, zifra horiek nabarmen gainditzen dute hileko gastuaren muga

markatuko lukeen % 30eko muga, etxebizitzaren ordainketagatiko gainzorpetzea saihesteko diru-sarrerei dagokienez.

26. grafikoa: Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostuaren bilakaera, lurralde historikoaren arabera (soldata garbiaren %)

Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia.erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

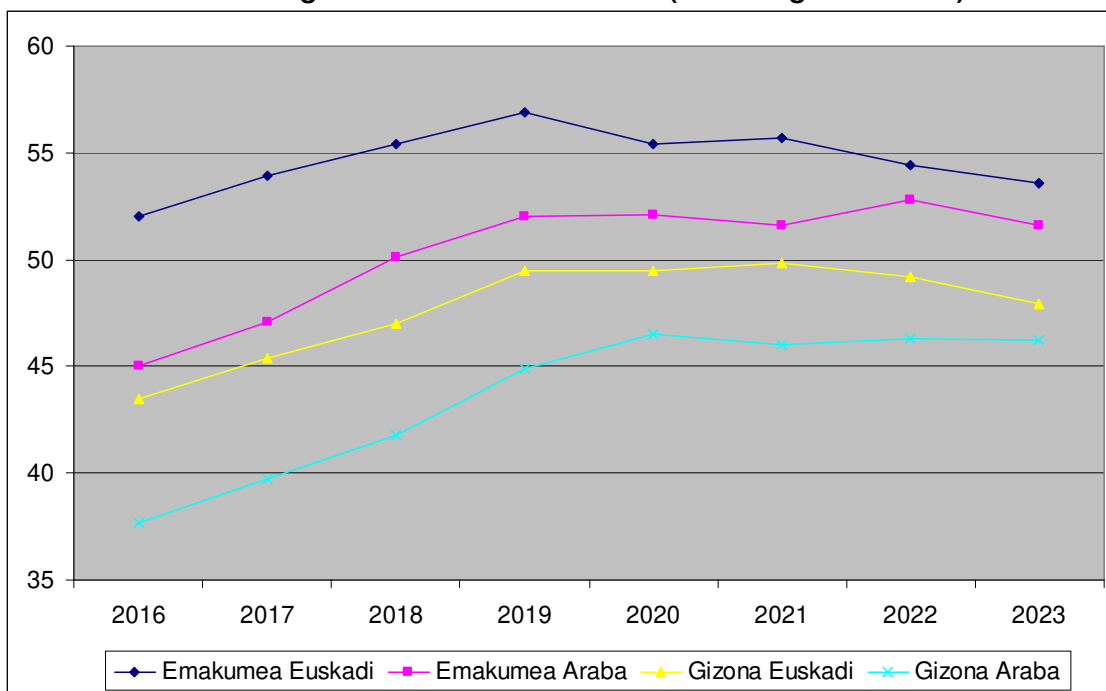
Denbora-bilakaerari erreparatuta, ikus dezakegu pandemiari lotutako 2020ko gailurra beheranzko joerara igaro dela hiru lurraldeetan, 18 eta 29 urte bitarteko gazteei alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostuari dagokionez. Azken ekitaldian izandako hobekuntza txiki hori gorabehera, alokairuko etxebizitza libreak urrun jarraitzen du Euskadiko gazteen erosteko ahalmenetik.

Datu hori kontuan hartuta, ikus dezakegu Araban dagoela alokairua eskuratzeko kosturik txikiena Bizkaiarekin batera, baina denbora-bilakaera aztertuz gero, gainerako lurraldeekiko distantziak murriztu egin direla ikus dezakegu. 2016an, Arabako kostua Euskadiko batez bestekoa baino % 6,3 txikiagoa zen; 2023an, ordea, alde hori % 1,1era jaitzi zen, eta horrek erakusten digu adierazle horrek okerrera egin duela gure lurraldean azken urteetan, alokairu librea ordaintzeko soldata garbiaren % 40,4 baitzen 2016an, eta % 48,4, berriz, 2023an.

Etxebizitza librea alokairuan eskuratzeko kostuari dagokionez, 18 eta 29 urte bitarteko gazteen artean sexuaren arabera dagoen aldeari erreparatzen badiogu, ikusiko dugu bai Euskadin bai Arabako lurralde historikoan alde nabarmena dagoela emakume gazteen eta gizon gazteen datuen artean. Emakume batek bere soldata garbiaren % 53,6 erabili behar du Euskadin etxebizitza libre bat alokatzeko, eta % 51,6 Araban; gizon batek, berriz, % 47,9 Euskadin eta % 46,2 Araban.

Emakumeek eta gizonek hartu behar duten ahalegin ekonomikoaren alde horiek sexuen arabera soldata-arrailean dute azalpena, eta alde hori mantendu egiten da bai Euskadin bai Araban, nahiz eta azken kasu horretan zertxobait txikiagoa izan. Gaur egungo joerak urrundu egiten du alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua gehiegizko zorpetzea saihesteko gehieneko ehunekoa markatzen duen soldata garbiaren % 30eko mugatik.

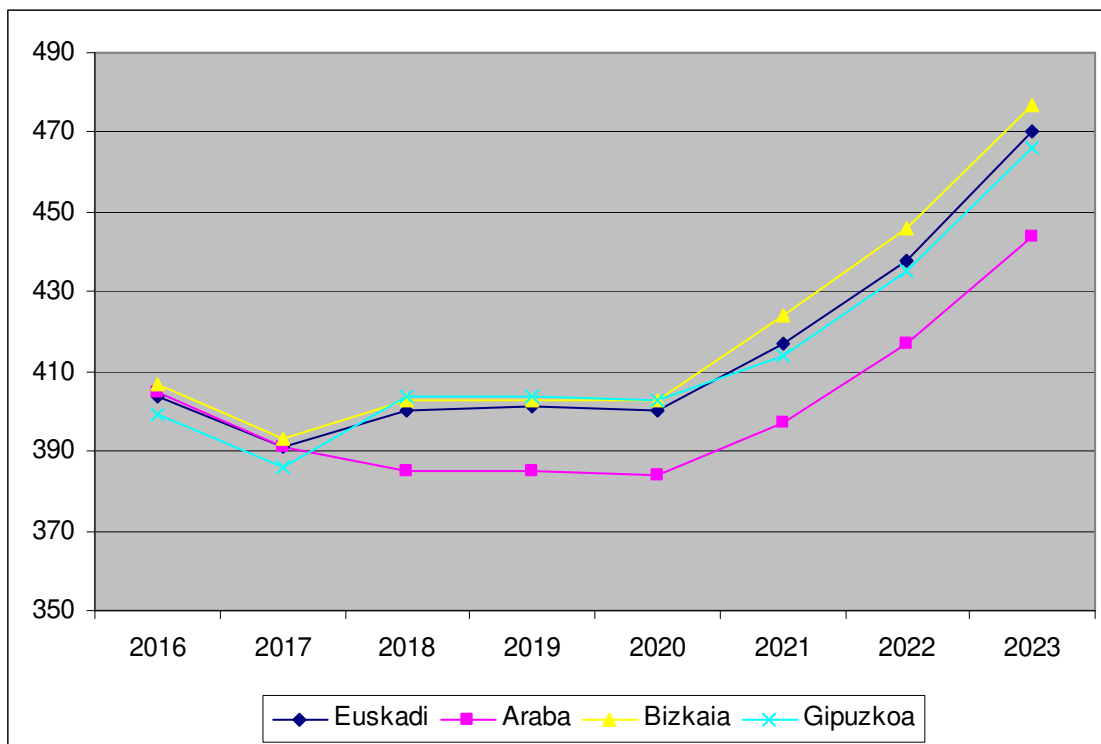
27. grafikoa: Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua, 18 eta 29 urte bitarteko gazteen sexuaren arabera (soldata garbiaren %)

Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia.erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

18 eta 29 urte bitarteko gazteek lurralde historikoaren arabera etxebizitza libre bat alokatzeko gehieneko errenta onargarriari dagokionez, esan dezakegu informazioa dugun azken urtean, hau da, 2023an, muga hori 3 lurraldeetan handitu zela. Euskadin, gazte batek gehienez 470 euro bideratu ditzake alokairua ordaintzera; Araban, berriz, 444 euro, Gipuzkoan 466 euro eta Bizkaian 477 euro. Kopuru horiek erakusten digute Arabako gazteen soldatak Euskadiko gainerako lurraldeetakoak baino txikiagoak direla.

28. grafikoa: Etxebizitza libre baten alokairuko gehieneko errenta onargarriaren bilakaera, lurralde historikoaren arabera (eurotan)

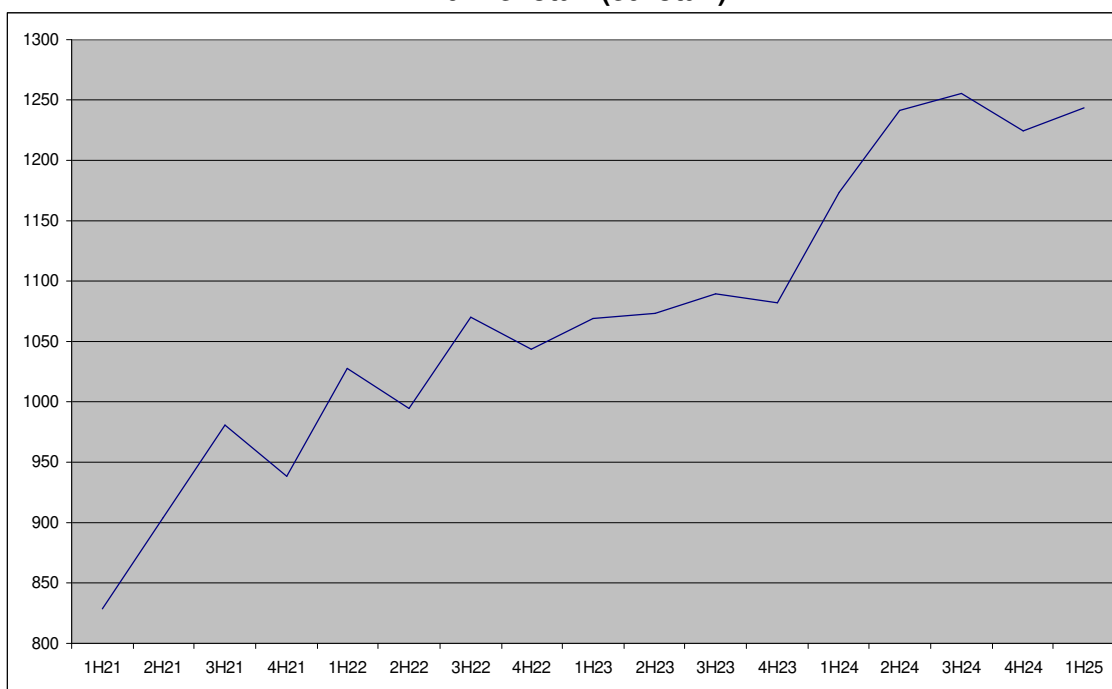

Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia.erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Jarrai dezakegu baieztatzen jasotako soldatak etxebizitza jabetzan zein alokairuan eskuratzeko muga bat dakarrela. EAEko soldatak estatuko altuenetakoak diren arren eta azken ekitaldietan izandako igoera gorabehera, etxebizitzaren eta alokairuen prezioak ere herrialdeko garestienetakoak izaten jarraitzen du, eta, beraz, emantzipazio goiztiarrerako aukerak txikiak izaten jarraitzen du.

Gasteizko Etxebizitzaren Behatokiaren datuak aztertuz gero, gure udalerriko hileko batez besteko alokairu-kostuaren bilakaera azter dezakegu azken urteetan: 2021eko lehen hiruhilekoan 828,53 euro erregistratu ziren, eta 2025eko lehen hiruhilekoan 1.243,78 euro, hau da, % 50,1eko igoera.

29. grafikoa: Hileko batez besteko alokairuaren kostuaren bilakaera Gasteizen hiruhilekotan (eurotan)

Iturria: Gasteizko Etxebizitzaren Behatokiaren datuetan oinarrituta geuk egina

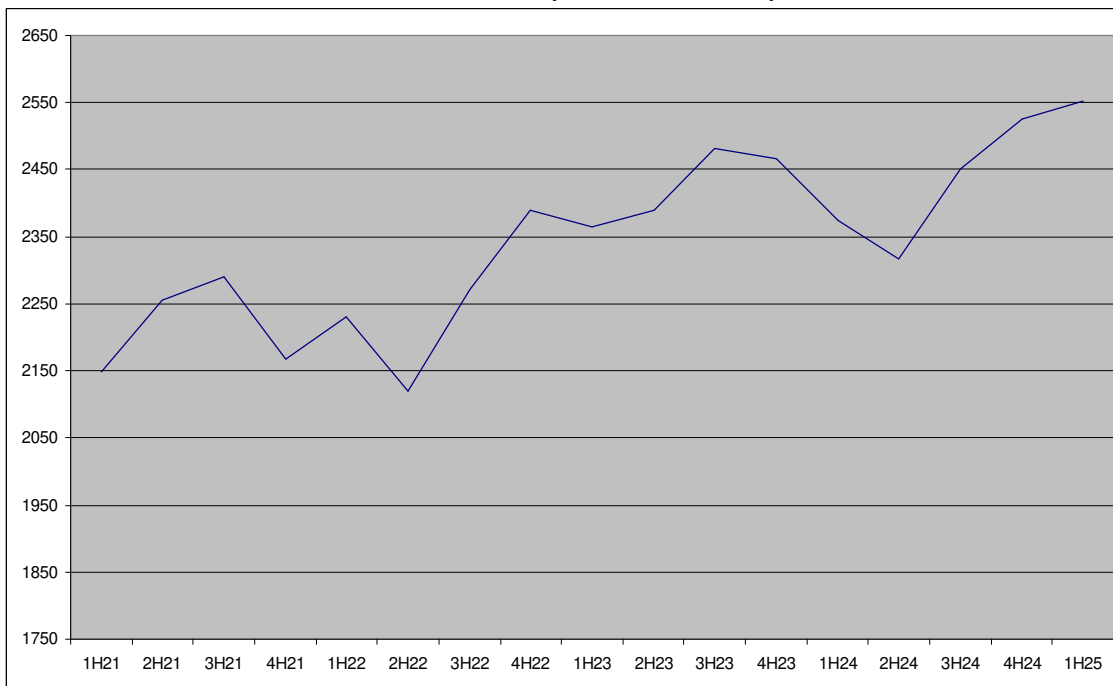
3.2.2.- Jabetzako etxebizitza librea

Gasteizko jabetzako etxebizitza librearen prezioak gorantz jarraitzen du. Gasteizko Etxebizitzaren Behatokiaren datuen arabera, 2024an Gasteizko jabetzako etxebizitza librearen metro koadroko prezioa 2.359,69 eurokoa izan zen, hau da, aurreko urtean baino % 12,6 gutxiago, hau da, 2.698,44 euro metro koadroko.

Jabetzako etxebizitza berrien azken lau ekitaldietako prezioa aztertuz gero, urtetik urtera etengabe egin du gora: 2021eko lehen hiruhilekoan metro koadroko 2.349,62 eurokoa izan zen, eta 2025eko lehen hiruhilekoan 2.232,56 eurokoa. Zifra horien arabera, etxebizitza berriaren metro koadroko prezioa % 5 jaitsi da aldi horretan.

Erabilitako etxebizitzaren metro koadroaren prezioa kontuan hartuta, adierazlea nabarmen igo dela ikus dezakegu. 2021eko lehen hiruhilekoan balioa 2.148,23 eurokoa zen metro koadroko; 2025eko lehen hiruhilekoan, berriz, 2.552,67 eurokoa metro koadroko, eta horrek % 18,8ko igoera adierazten du.

30. grafikoa: Erabilitako etxebizitzaren kostuaren bilakaera Gasteizen hiruhilekotan (eurotan/m2-tan)

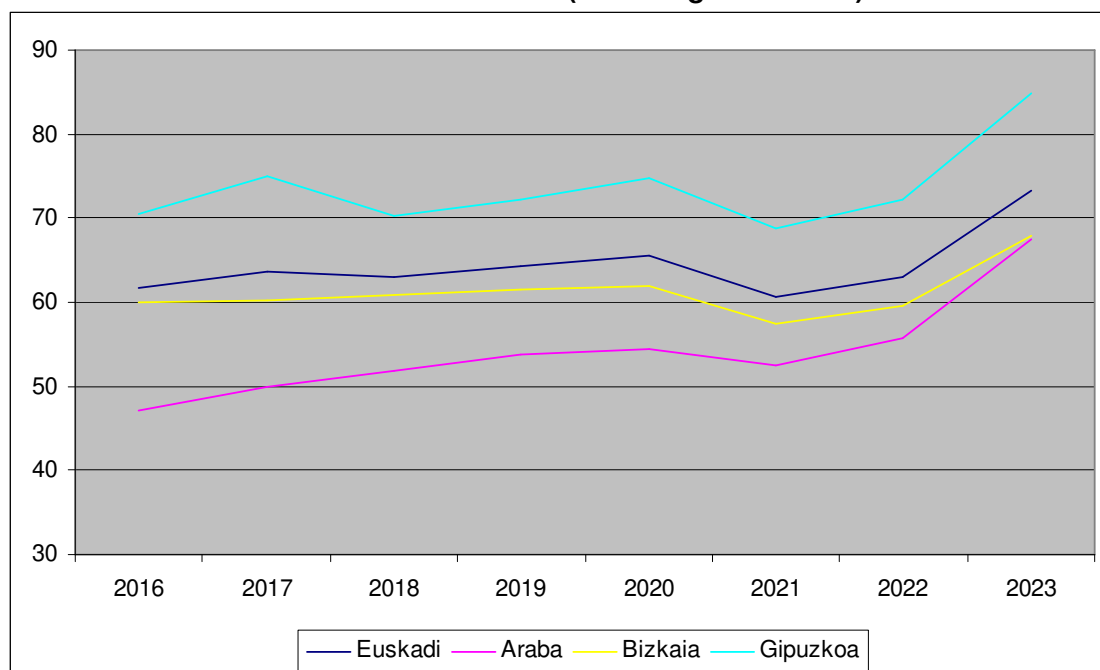
Iturria: Gasteizko Etxebizitzaren Behatokiaren datuetan oinarrituta geuk egina.

Gazteen Euskal Behatokiak 2025. urtearen hasieran argitaratutako "Etxebizitza-emanzipazioaren kostua Euskadin 2023" txostenean jasotako datuen arabera, etxebizitza librea jabetzan eskuratzeko kostua Euskadin gazteek duten soldata garbiaren % 73,2 da. Ehuneko horiek aldatu egiten dira azterketaren xede den lurralde historikoaren arabera. Araban soldata garbiaren % 67,5 da, Bizkaian % 68,0 eta Gipuzkoan % 84,9.

Adierazle horrek hazkunde handia izan du aurreko urtean erregistratutako datuen aldean: % 63,1 Euskadin eta % 55,7 Araban. Ehuneko handi horiek direla eta, balio horiek guztiak merkatu librean etxebizitza batek izan beharko lukeen gehieneko prezio onargarriaren oso gaineratik daude, hipoteka-kuotaren edo alokairu-errentaren lehen hilekoa, gehienez, hileko soldata garbiaren % 30 izan zedin.

Azken urteetako bilakaera aztertuz gero, goranzkoa izan dela ikus dezakegu, baina ez dugu kontuan hartzen 2021eko ekitaldia, pandemiari lotuta etxebizitzaren prezioak behera egin zuena. Hazkunde hori nabarmena izan da azken ekitaldian, lurralde-eremu guztietan. Araban kostuak Euskadiko gainerako lurraldeetan baino txikiagoa izaten jarraitzen duen arren, ikus dezakegu azken urteetan goranzko joera nabarmenagoa izan dela gure lurraldean, eta aldea ia Bizkaiarekin berdindu dela. Ehuneko horiek onartezinak dira oraindik ere, ikuspuntu ekonomikotik, gazteentzat.

31. grafikoa: Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua, lurralde historikoaren arabera (soldata garbiaren %)

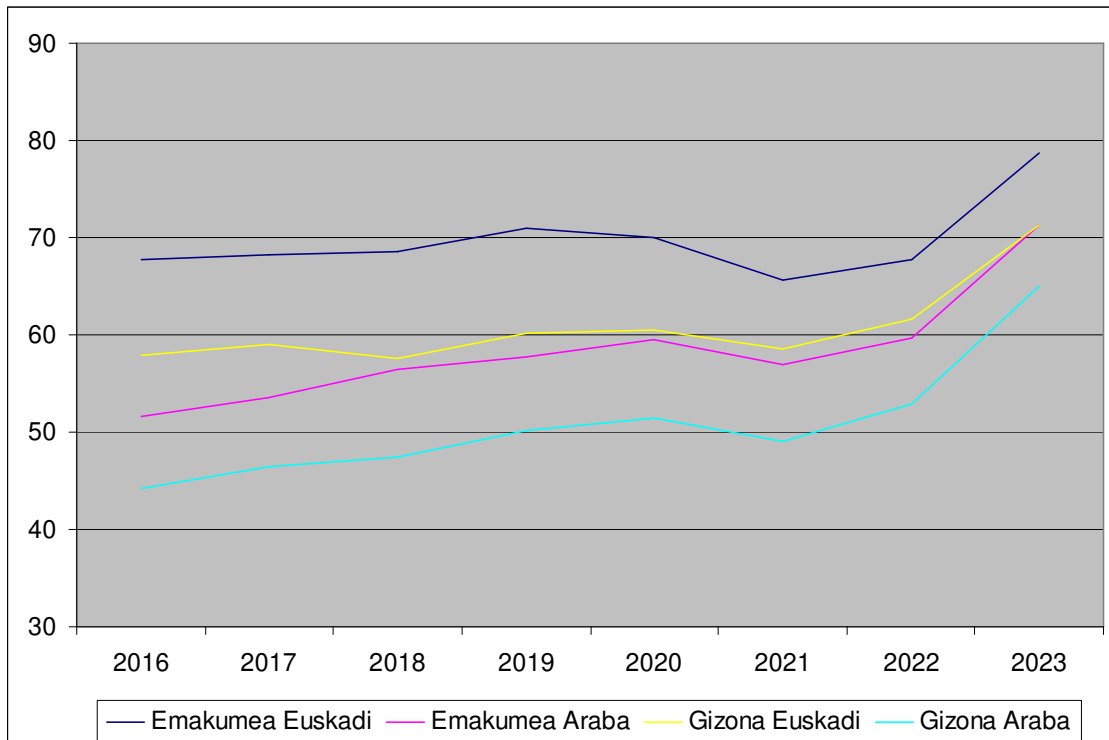

Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia.erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

18 eta 29 urte bitarteko gazteen arteko aldea sexuaren arabera aztertuz gero, esan dezakegu informazioa dugun azken urtean emakume gaztea edo gizon gaztea dela.

Eskura ditugun azken datuen arabera, emakume gazte batek etxebizitza librea eskuratzeko soldata garbiaren % 78,7 da Euskadin, eta % 71,3 Araban; Euskadiko gizon gazte batek, berriz, soldata garbiaren % 71,3 egiten du, eta Araban, % 65. Kopuru horiek erakusten digute Arabako gazteen soldatak Euskadiko gainerako lurraldeetakoak baino txikiagoak direla.

32. grafikoa: 18 eta 29 urte bitarteko gazteen alokairu-kostuaren bilakaera (soldata garbiaren %)

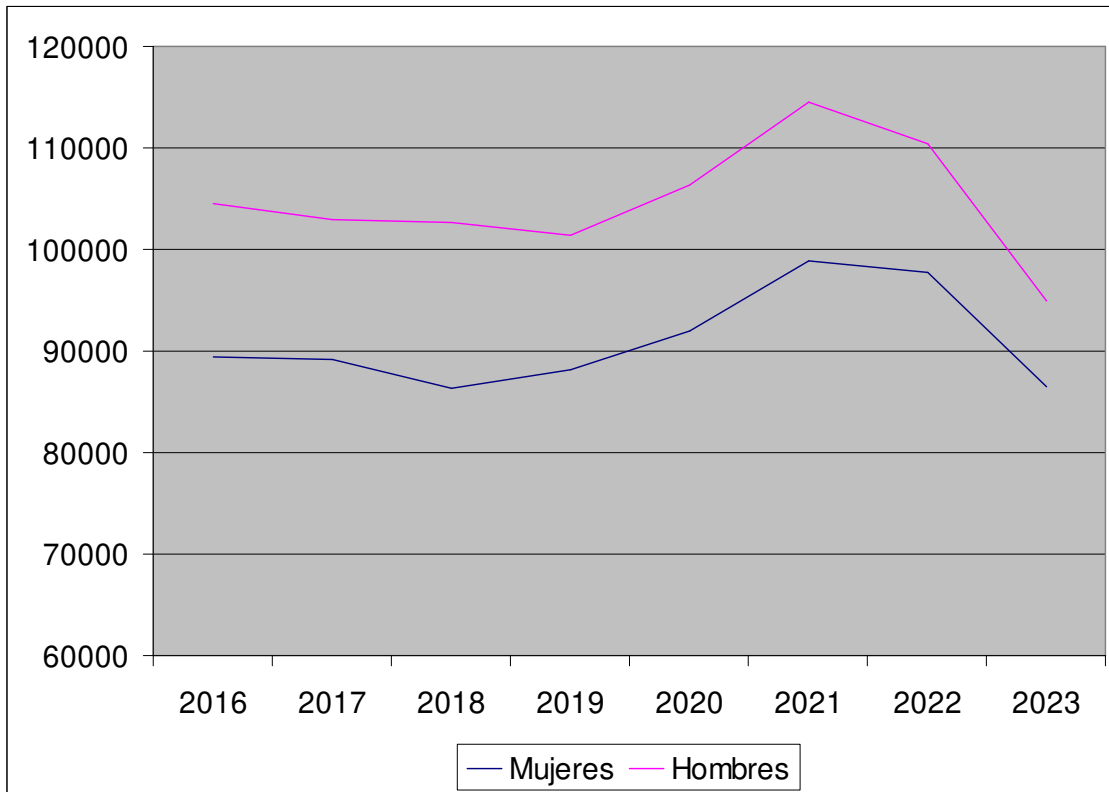
Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia. erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Gehieneko prezio onargarriak, eurotan, etxebizitza batek merkatu librean izan beharko lukeen prezioa adierazten du, hipoteka-kuotaren edo alokairu-errentaren lehen hilekoa, gehienez, hileko soldata garbiaren % 30 izan zedin.

Arabaren kasuan, balio horrek gora egin du aztertutako aldian, 2016an 97.858 euro izatetik 2023an 91.378 euro izatera igaro baita. Bilakaera horren arrazoia da 18 eta 29 urte bitarteko gazteen soldatak okerrera egin duela aldi horretan, eta horrek are gehiago zaildu duela gazteek jabetzako etxebizitzaren merkatuan sartzeko aukera.

Esan dezakegu Arabako etxebizitza librearen erosketa-prezioak gure lurralde historikoan gazte batek bere gain har dezakeen gehieneko prezio onargarriaren gaintik daudela oraindik. Etxebizitza librearen salmenta-prezioaren eta gehieneko prezio onargarriaren arteko alde hori 114.168 eurokoa izan zen Araban 2023an, eta, beraz, % 124,9ko igoera beharko litzateke gure lurraldeko gazteen soldatan, soldata garbiaren % 30 gainditu gabe etxebizitza librea erosi ahal izateko.

33. grafikoa: Gazte batek etxebizitza librea erosteko gehieneko prezio onargarriaren bilakaera Araban, sexuaren arabera (eurotan)

Iturria: "Etxebizitza-emantzipazioaren kostua Euskadin 2023". Gazteen Euskal Behatokia. erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Arabian 18 eta 29 urte bitarteko gazte batek etxebizitza librea erosteko duen gehieneko prezio onargarriaren bilakaera sexuaren arabera kontuan hartzen badugu, ikus dezakegu alde nabarmena dagoela haien erosteko ahalmenaren eta haien erosteko ahalmenaren artean. Arabako emakume gazte batek 86.514 euroko etxebizitza libre bat erostean bere gain har dezakeen bitartean, gizon gazte batek 94.873 euro ordaindu beharko lituzke, hau da, 8.359 euroko aldea. Adierazle horrek agerian uzten ditu, beste behin ere, emakumeen eta gizonen arteko soldata-arrakalaren ondorio negatiboak.

Gazte batek etxebizitza librea erosteko Araban izan duen gehieneko prezio onargarriaren bilakaerari erreparatzen badiogu, ikus dezakegu behatutako azken ekitaldian beherakada nabarmena izan dela, 2022an 104.767 euro izatetik 2023an 91.378 euro izatera igaro baita, eta horrek adierazten du gure lurralde historikoan gazteen soldatek okerrera egin dutela.

Prezio horiek eta gazteen batez besteko soldatak batuta, gazte batek jabetzako etxebizitza librearen merkatuan sartzeko duen kostuak % 30etik gorakoa izaten jarraitzen du, hori baita etxebizitza bat modu jasangarrian erosteko hipotekaren ordainketari aurre egiteko gomendatutako muga. Egungo soldatekin eta prezioekin, nekez bete daiteke ehuneko hori, eta are gutxiago banaka pertsona bakarreko etxeetan.

3.2.3.- Jabetzako etxebizitza babestua

Garraio eta Mugikortasun Iraunkorreko Ministerioak argitaratutako etxebizitza babestuaren batez besteko balio tasatuaren arabera, etxebizitza babestuaren metro koadroko prezioa lurralde historikoaren arabera aldatu da azken urtean.

Garraio eta Mugikortasun Iraunkorreko Ministerioaren datuen arabera, Araban, 2024an, metro karratuko 1.104,1 euro dira, Bizkaian 1.118,3 eta Gipuzkoan 1.105,4. Kopuru horiek urte arteko % 0,3ko igoera ekarri dute Araban; Gipuzkoan, berriz, % 0,2 eta Bizkaian % 0,8 jaitsi dira.

Etxebizitza babestua da, oro har, EAEko eta, bereziki, Arabako gazteen emantzipaziorako aukera nagusia; izan ere, hori da gehiegizko ahalegin ekonomikoan erori gabe bizitegi-aukera ahalbidetzen duen bakarra.

3.2.4.- Etxebizitzari buruzko hausnarketa

Gazteek etxebizitza eskuratzeko duten problematika berretsi egiten da beste behin ere. Etxebizitzak garestiak direnez, dela merkatu librean alokatzeko, dela erosteko, ia ezinezkoa zaie etxebizitza baldintza horietan erostea.

Gazteak, beren ezegonkortasun ekonomikoa dela eta, alokairua aukeratzera behartuta daude, baina nahiago lukete jabe izan finantza-baldintzek hipoteka lortzeko aukera emango baliete.

Etxebizitza eskuratzeko gaitasun ekonomikoari dagokionez, alde nabarmena dago gizon eta emakume gazteen artean; izan ere, soldata altuagoei esker, etxebizitza lortzeko zailtasun ekonomiko gutxien dituzte.

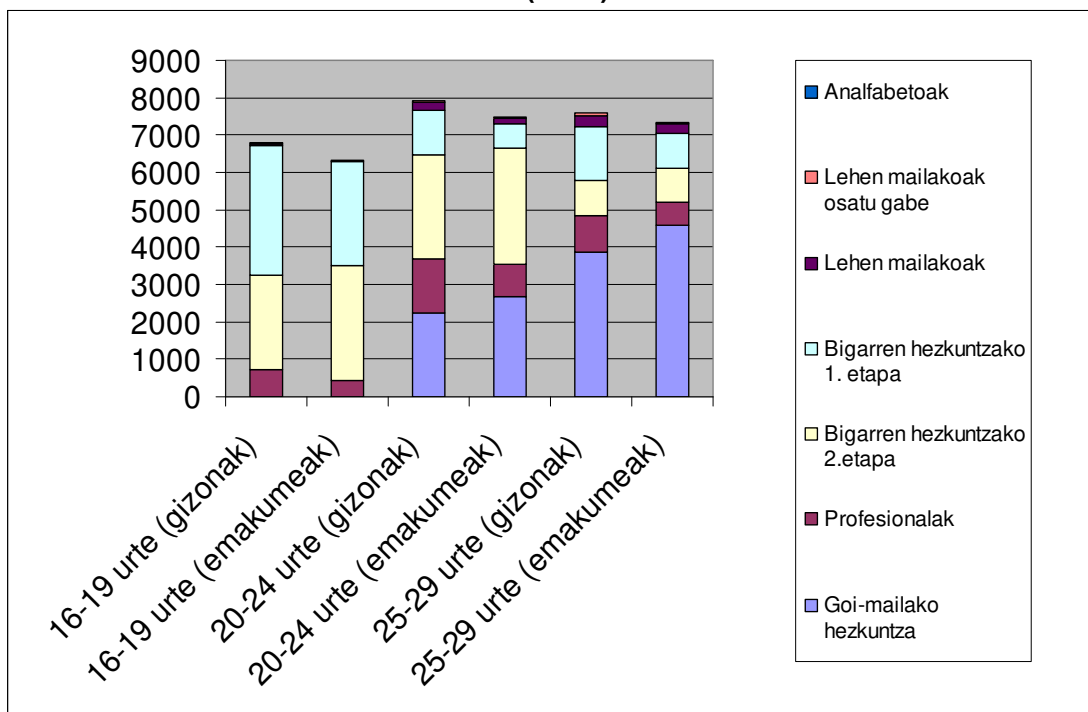
Babes ofizialeko etxebizitza, alokairukoa edo jabetzakoa, aukera bakarra da gazte gehienentzat, eta etxebizitza bat erosteko aukera ematen die, diru-sarrera garbien % 30 gainditu gabe, gehiegizko zorpetzea prebenitzeko ezarritako atalasea. Beraz, funtsezkoa da etxebizitza mota hori sustatzea, gazteen independentzia errazteko.

3.3.- Prestakuntza-prozesuak

Gazteen emantzipazioa bultzatzeko beste funtsezko eremuetako bat prestakuntzarena da. Enplegurako gaitasuna hobetzeak lan-merkatuan sartzeko aukerak hobetzea dakar, baita soldata handiagoak izatea ere, eta horrek aukera ematen du jatorrizko etxeko unitatearen emantzipazio-prozesuei berme gehiagorekin aurre egiteko.

Alderdi hori kontuan hartuta, esan behar dugu, halaber, gazteak historiako belaunaldi prestatuentzat jotzeak, askotan, gazteak bezain askotarikoak diren prestakuntza-prozesuetan orokortzea eragiten duela. Horregatik, beharrezkoa da prestakuntza-egoeraren azterketa sakona egitea, emantzipazioari begira nola eragiten dien ulertzeko.

34. grafikoa: Gazteen ikasketa-maila, sexuaren eta adin-taldeen arabera, Araban (2023)

	16-19 urte		20-24 urte		25-29 urte	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Goi-mailako hezkuntza	10	12	2231	2682	3854	4580
Profesionalak	718	435	1459	853	985	620
Bigarren hezkuntzako 2. etapa	2530	3044	2786	3128	951	900
Bigarren hezkuntzako 1. etapa	3454	2797	1192	629	1422	962
Lehen mailakoak	60	31	198	148	313	241
Lehen mailakoak osatu gabe	10	5	42	30	59	43
Analfabetoak	0	0	0	0	7	8

Iturria: EUSTAT erakundearen datuetan oinarrituta geuk egina

Eustatek Araban 16 eta 29 urte bitarteko gazteek lortutako ikasketa-mailari buruz argitaratutako datuekin, haiek aukeratzen dituzten prestakuntza-bideei buruzko azterketa egin dezakegu. Garrantzitsua da lanbide-ikasketetan dagoen desberdintasuna, gehiago eskatzen baitituzte gizon gazteek emakume gazteek baino. Aitzitik, argi eta garbi bereizten dira goi-mailako ikasketak, non emakume gazteak gehiengoaren diren. Eta, azkenik, argi utzi behar da lehen hezkuntzara arteko oinarritzko prestakuntza-mailetan emakume gazteek baino erregistro handiagoak dituztela.

3.3.1.- Prestakuntzari buruzko hausnarketa

Alde nabarmena ikusten da gazteen arteko hezkuntza-aukeraketan. Gizonek lanbide-heziketa gehiago aukeratzen duten bitartean, emakumeak goi-mailako hezkuntzan nabarmentzen dira. Lanbide-ikasketek, lan-merkatuaren egungo premiekin lerrotuta daudenez, enplegarritasun-tasa handiagoak eskaintzen dituzte, eta jasotako trebakuntzaren arabera soldata proportzionalak dituzten lanetara iristea errazten dute. Bestalde, goi-mailako tituluak ez datoz beti bat merkatuaren eskaerekin, eta horrek gehiegizko kualifikazioa edo eskuratutako prestakuntzarekin zerikusirik ez duten enpleguak ekar ditzake.

Garrantzitsua da kontuan hartzea gizon gazteek presentzia handiagoa dutela oinarritzko hezkuntzan, eta hori oztopo izan daiteke lan-merkatuan sartzeko eta kualifikazio txikiko eta ordainsari txikiagoko enpleguetan sartzeko. Horrek are gehiago zailtzen du hezkuntza-maila horietatik kanpo prestakuntzan jarraitzen ez dutenen independentziarako aukera.

Ekoizpen-eraldaketaren garai honetan, non automatizazioak eta adimen artifizialak arriskuak eta aukerak sortzen dituzten sektore guztietan, funtsezkoa da aztertzea aldaketa horiek nola eragingo duten lan-merkatuan oro har eta, bereziki, gazteentzako aukeretan.

4.- Grafikoen eta mapen zerrenda

1. grafikoa: Gasteizko biztanleria-piramidea 2014 eta 2024
2. grafikoa: Gasteizko gazteen bilakaera 2014-2024
3. grafikoa: Gasteizko Biztanleria gaztearen pisua biztanleria osoarekiko
4. grafikoa: Gazteak sexuaren arabera sailkatuak
5. grafikoa: Biztanleria gaztea adin-taldean arabera 2014-2024
1. mapa: Gazte kopuru gehien dituzten auzoak eta auzoko populazio guztiarekiko gazte portzentai handiena duten auzoak.
6. grafikoa: Gazteak jatorriaren arabera
7. grafikoa: Atzeritarren pisua populazio guztizkoarekiko
8. grafikoa: Atzeritar gazteak jatorrizko eskualdearen arabera
9. grafikoa: Gazteen bilakaera Gasteizen jatorriaren arabera
10. grafikoa: Desgaitasun-maila duten gazteen ehunekoa Gasteizen
11. grafikoa: Familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera, adin bereko pertsona guztiekiko, guztira eta sexuaren arabera
12. grafikoa: Familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera, adin bereko pertsona guztiekiko, adin-taldean arabera
13. grafikoa: Familia-etxetik kanpo bizi den 18-34 urteko biztanleriaren ehunekoaren bilakaera, adin bereko pertsona guztiekiko, lurralde historikoaren arabera
14. grafikoa: 16-24 urteko gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasen bilakaera Araban
15. grafikoa: Arabako 16 eta 29 urte bitarteko gazteen jarduera-, okupazio- eta langabezia-tasak
16. grafikoa: Langabezia-tasaren bilakaera Araban, adin-taldean arabera
17. grafikoa: 16-29 urteko gazteen erregistratutako langabeziaren bilakaera Gasteizen, urtearen arabera
18. grafikoa: Gasteizen erregistratutako 16 eta 29 urte bitarteko gazteen langabezia, 2024an, sexuaren arabera
19. grafikoa: Lanbiden izena emandako Gasteizko gazteen bilakaera 2024an, adin-tartean eta hiruhilekoen arabera
20. grafikoa: Lanbiden izena emandako Gasteizko gazteen urte arteko bilakaera, adin-tartean arabera
21. grafikoa: Lanbiden izena emanda dauden Gasteizko 16 eta 30 urte bitarteko gazteak, sexuaren arabera
22. grafikoa: Lanbiden izena emanda dauden Gasteizko 16 eta 30 urte bitarteko gazteen urte arteko bilakaera
23. grafikoa: Gasteizen izena emanda dauden 16 eta 30 urte bitarteko gazteen urteko bilakaera, 2024an, hiruhilekoka
24. grafikoa: Alokairu libreko batez besteko prezioen bilakaera EAeko hiru hiriburuetan
25. grafikoa: Alokairu libreko batez besteko prezioak, lurralde historikoaren arabera
26. grafikoa: Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostuaren bilakaera, lurralde historikoaren arabera (soldata garbiaren %)
27. grafikoa: Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua, 18 eta 29 urte bitarteko gazteen sexuaren arabera (soldata garbiaren %)

28. grafikoa: Etxebizitza libre baten alokairuko gehieneko errenta onargarriaren bilakaera, lurralde historikoaren arabera (eurotan)
29. grafikoa: Hileko batez besteko alokairuaren kostuaren bilakaera Gasteizen hiruhilekotan (eurotan)
30. grafikoa: Erabilitako etxebizitzaren kostuaren bilakaera Gasteizen hiruhilekotan (eurotan/m²-tan)
31. grafikoa: Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua, lurralde historikoaren arabera (soldata garbiaren %)
32. grafikoa: 18 eta 29 urte bitarteko gazteen alokairu-kostuaren bilakaera (soldata garbiaren %)
33. grafikoa: Gazte batek etxebizitza librea erosteko gehieneko prezio onargarriaren bilakaera Araban, sexuaren arabera (eurotan)
34. grafikoa: Gazteen ikasketa-maila, sexuaren eta adin-taldeen arabera, Araban (2023)

5.- Taulen zerrenda

1. taula: 15-24 urteko gazteen langabezia-tasaren alderaketa Europako hainbat eremutan
2. taula: Gazte batek alokairu librea ordaintzeko erabiltzen duen soldataren ehunekoa, lurralde historikoen arabera